

**ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA
KANTONA SARAJEVO**

**Izvještaj o poslovanju Kantonalnog javnog komunalnog
preduzeća GRAS u 2017. godini**

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl.ing.građ.

Sarajevo, juli/srpanj 2018. godine

ZAVOD ZA PLANIRANJE RAZVOJA KANTONA SARAJEVO
www.zavodzpr-sa.ba

Direktor:

Hamdija Efendić, dipl. ing. građ.

Koordinacija i obrada:

SEKTOR ZA PLANIRANJE DRUŠTVENO-EKONOMSKOG RAZVOJA

e-mail: ecc_sektor@zavodzpr-sa.ba

Pomoćnik direktora za planiranje društveno ekonomskog razvoja:

mr.sc. Maida Fetahagić

Šef službe za upravljanje projektima:

Ermina Čatić, dipl. ecc.

Šef službe za istraživanje i strateško planiranje:

Emina Kašmo , dipl.ecc.

Priprema i obrada:

Amsal Sobo, dipl. ecc.

Nihada Smajić, ek. Tehničar

Edin Trgo ee.

S A D R Ź A J

Uvod.....	3
1. Finansijski rezultati poslovanja.....	4
1.1. Ukupni prihodi.....	7
1.2. Ukupni rashodi	8
1.3 Gubitak	12
2. Sredstva budžeta	14
3. Investicije.....	15
4. Elementi bilansa stanja	16
5. Zaposlenost i plaće.....	21
6. Izvedeni pokazatelji poslovanja.....	25
Rezime	28

Uvod

Prema Programu rada Zavoda za planiranje razvoja Kantona Sarajevo za 2017. godinu urađen je Izvještaj o poslovanju KJKP GRAS, d.o.o. (u daljem tekstu).

Cilj Izvještaja je da se osnivač upozna, kontinuirano prati poslovanje Preduzeća i preduzima određene mjere.

Materijal je strukturiran tako da pored uvoda i rezimea sadrži: finansijske rezultate poslovanja, cijene prevoznih usluga, sredstva budžeta, investicije, elemente bilansa stanja, zaposlenost i plaće i izvedene pokazatelje.

Materijal sadrži i Aneks o pokazateljima poslovanja i izvedenim pokazateljima za KJKP GRAS i za sva javna komunalna preduzeća Kantona Sarajevo.

U Izvještaju je posebno akcentiran ostvareni finansijski rezultat-gubitak (problemi, uzroci i struktura).

U cilju potpunijeg sagledavanja poslovanja KJKP GRAS pokazatelji su komparirani sa pokazateljima ostvarenim na kraju 2016. godine. Pored podataka za KJKP GRAS dati su podaci i za ostala kantonalna javna komunalna preduzeća (Vodovod i kanalizacija, Sarajevogas, Toplane, Rad, Park, Pokop, Tržnice i pijace) i javna komunalna preduzeća (Vodostan, Komunalac i Trnovo) u cilju cjelovitog sagledavanja njihovog poslovanja.

U pripremi Informacije korišteni su materijali KJKP GRAS-a:

- Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2017.godini
- Bilans uspjeha preduzeća za 1.01- 31.12.2017.godine
- Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2017.godine
- Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički anex godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2017. godinu)
- Godišnji izvještaj o investicijama za 2017. godinu (Obrazac INV – 01)
- Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2017. godinu
- Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)
- Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK. Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.
- Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu
- Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja.

1. Finansijski rezultati poslovanja

U 2017. godini ekonomsko-finansijska pozicija KJKP GRAS-a složena je kao i u predhodnoj godini. Naime, nastavljen je trend poslovanja u teškim uslovima i dodatnim ograničavajućim faktorima prije svega sa stanovišta finansijske nelikvidnosti (izvršenja dospjelih obaveza iz ranijeg perioda), nedovoljnog ulaganja u održavanje kapaciteta i obnovu voznog parka, što je uslovalo pad kvaliteta usluga, uspostavljanja adekvatnog tarifnog sistema, smanjenja faktora radne snage itd. Javni prevoz nije riješen sistemski, te je već duži niz godina ugrožena funkcija Preduzeća. Osnovni problem je nedovoljan nivo ostvarenih prihoda za pokriće troškova tekućeg poslovanja

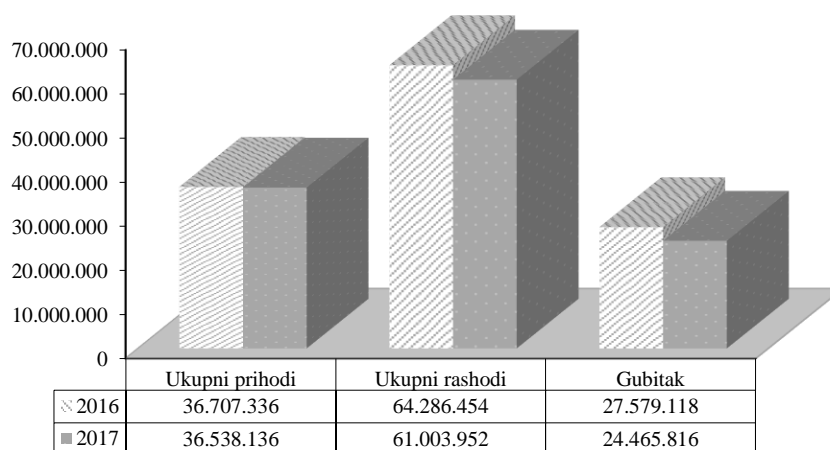
U toku 2017. godine pređeno je 9,496 miliona km što je za 0,8% manje nego u 2016. godini. Vozni park broji 272 vozne jedinice što je za 0,7% (2 vozne jedinice) manje nego u 2016. godini. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 22 godina i 6 mjeseci.

U 2017. godini KJKP GRAS ostvario je **ukupane prihode** u iznosu **36.538.136 KM**, što je za 0,5% manje od ostvarenih ukupnih prihoda u 2016. godini.

Ukupni rashodi u 2017. godini iznose **61.003.952 KM** te su smanjeni za 5,1%, u odnosu na ostvarene u prethodnoj godini.

U 2017. godini ostvaren je **gubitak** u iznosu od **24.465.816 KM** i manji je za 11,2% u odnosu na ostvareni u 2016. godini.

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS

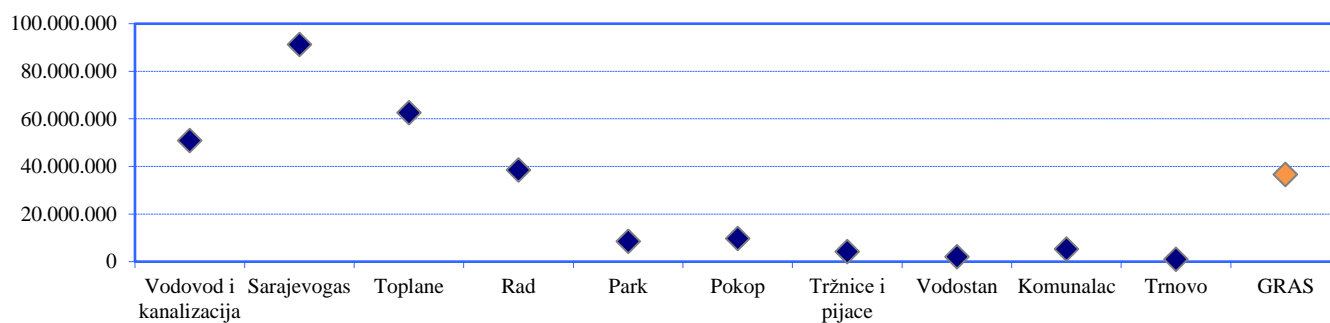

Podaci o prihodu, rashodu, gubitku i dobiti za sva javna komunalna preduzeća data su narednoj tabeli.

Tabela 1. Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM

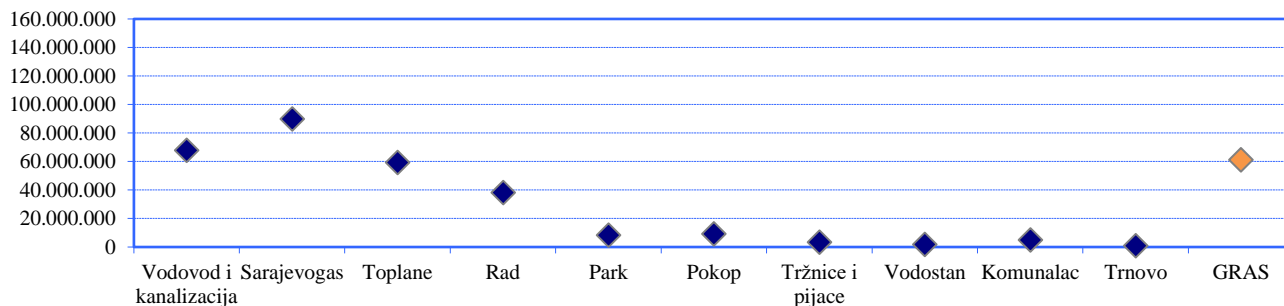
Red. broj	JKP	Godina	Ukupni prihodi	Indeks <u>2017</u> / 2016	Ukupni rashodi	Indeks <u>2017</u> / 2016	Dobit u poslovanju	Indeks <u>2017</u> / 2016	Neto dobit	Indeks <u>2017</u> / 2016	Gubitak	Indeks <u>2017</u> / 2016
1.	Vodovod i kanalizacija	2017.	50.911.341	106,5	67.839.513	106,4					16.928.172	106,1
		2016.	47.794.041		63.742.699						15.948.658	
2.	Sarajevogas	2017.	91.264.933	106,0	89.833.561	104,4	1.431.372	5.708,6				
		2016.	86.081.706		86.056.632		25.074		22.567			
3.	Toplane	2017.	62.562.318	108,8	59.418.650	107,0	3.143.668	158,0	2.325.601	130,3		
		2016.	57.521.004		55.531.115		1.989.889		1.784.128			
4.	Rad	2017.	38.535.141	100,5	38.353.077	100,5	182.064	100,9	163.170	100,5		
		2016.	38.360.141		38.179.730		180.411		162.370			
5.	Park	2017.	8.504.347	97,1	8.345.703	88,9	158.644		158.644			
		2016.	8.755.993		9.387.501						631.508	
6.	Pokop	2017.	9.719.685	102,0	9.262.638	99,6	457.047	202,8	417.103	221,3		
		2016.	9.527.925		9.302.560		225.365		188.513			
7.	Tržnice i pijace	2017.	4.243.015	97,9	3.398.966	97,1	844.049	101,2				
		2016.	4.333.129		3.499.229		833.900		749.283			
8.	Vodostan	2017.	2.035.534	109,6	1.788.796	105,6	246.738	151,1	246.738	167,9		
		2016.	1.857.709		1.694.420		163.289		146.960			
9.	Komunalac	2017.	5.312.704	92,9	5.020.705	87,5	291.999		291.999			
		2016.	5.720.936		5.735.994							
10.	Trnovo	2017.	985.312	40,7	982.914	43,5	2.398	1,5	2.119	1,4		
		2016.	2.421.757		2.257.317		164.440		147.948			
Ukupno		2017.	274.074.330	104,5	284.244.523	103,2			3.605.374	112,6	16.928.172	102,1
		2016.	262.374.341		275.387.197				3.201.769		16.580.166	
11.	GRAS	2017.	36.538.136	99,5	61.003.952	94,9					24.465.816	88,7
		2016.	36.707.336		64.286.454						27.579.118	

Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)

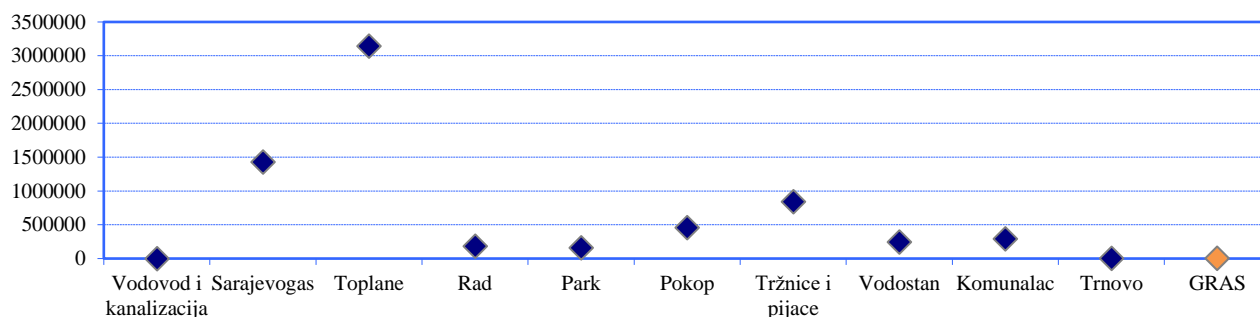

Prema visini ostvarenog ukupnog prihoda u 2017. godini KJKP GRAS ima rang 5 iza KJKP Sarajevogasa, KJKP Toplana, KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad.

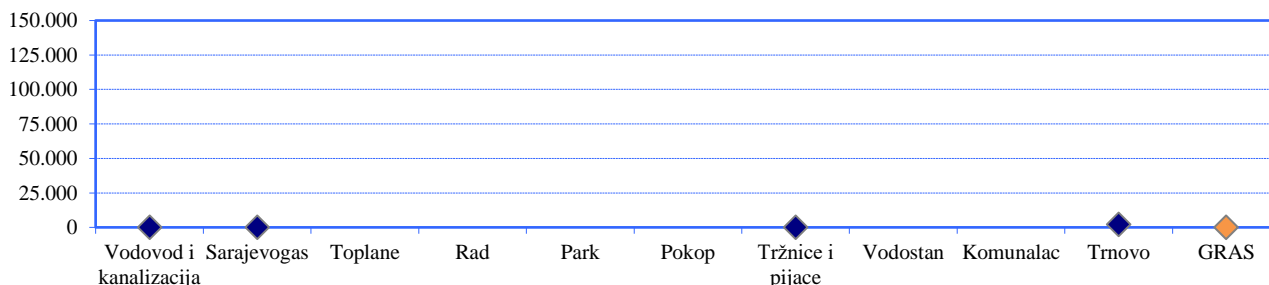
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)

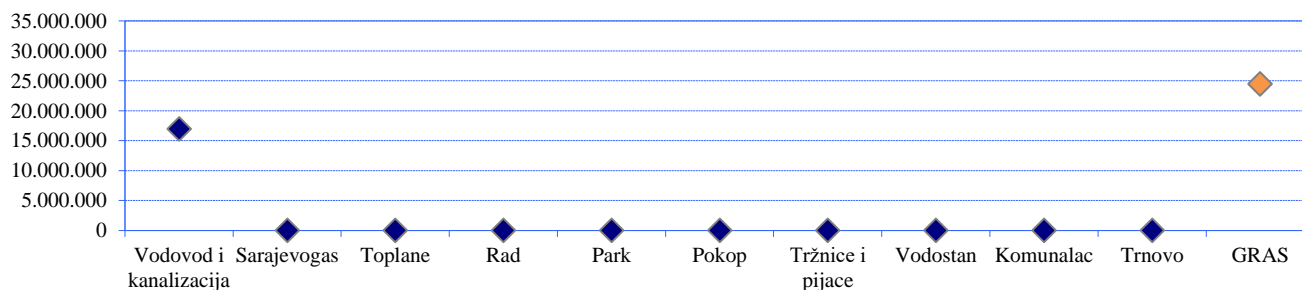
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)

Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)

Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2017. (u KM)

Ukupni rashodi pozicioniraju Preduzeće na rang 3 iza KJKP Sarajevogasa. Prema visini gubitka Preduzeće je na rang 1, ostvaruje najveće gubitke koji su u nivou ukupnih gubitaka KJKP i JKP.

1.1. Ukupni prihodi

U 2017. godini ostvareni ukupni prihodi Preduzeća su 36.538.136 KM i manji je za 0,4% u odnosu na 2016. godinu.

Prihod od osnovne aktivnosti manji je za 0,06% u odnosu na ostvareni u 2016. godini. U strukturi formiranja ukupnog prihoda Preduzeća u 2017. godini prihodi od osnovne aktivnosti učestvuju sa 98,8 %.

U prihodima od poslovnih (osnovnih) aktivnosti uključene su subvencije iz Budžeta Kantona kako je dato u Izvještaju o poslovanju Preduzeća za 2017. godinu (april 2018.). Pored prihoda osnovne djelatnosti (prevoz putnika) ostvareni su i prihodi od usluga trećim licima od 1.297.275 KM, koji su u odnosu na 2016. godinu smanjeni za 14,6%.

Ukupni prihodi od prevoza putnika sa subvencijama iznose 27.410.344 KM i manji su za 2,1% u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, prihodi od pojedinačnih karata je ostvaren od 7.848.891 KM i veći su za 3,5%, prihod od mjesečnih i višemjesečnih karata koje plaćaju putnici bez subvencije ostvaren je od 11.997.967 KM i manji su za 2,4%. Prihod od subvencija iznosi 7.563.486 KM i smanjen je za 6,9% u odnosu na prethodnu godinu.

U strukturi ukupnog prihoda od prevoza putnika, učešće prihoda od pojedinačnih karata od 28,6%, prihoda od mjesečnih karata sa subvencijom 70,5% (prihod od mjesečnih karata 42,9%), a prihod od višemjesečnih i godišnjih karata 0,9%, što dovoljno govori o veoma nepovoljnom odnosu posebno kada se radi o mjesečnim prevoznim kartama.

Prihodi od finansiranja smanjeni su za 41,8% u odnosu na 2016. godinu, a ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 0,1%.

Ostali prihodi su manji za 23,5% u odnosu na 2016. godinu, a u ukupnom prihodu Preduzeća učestvuju sa 1,0%. KJKP Sarajevogas, KJKP Toplane, KJKP Vodovod i kanalizacija i KJKP Rad ostvaruju veći prihod od KJKP GRAS-a.

Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM

R. Br.	JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Indeks 2017/2016	Prihodi od finansiranja	Indeks 2017/2016	Ostali prihodi	Indeks 2017/2016	Ukupni prihodi	Indeks 2017/2016
1.	Vodovod i kanalizacija	2017.	46.017.269	105,7	660.844	147,3	4.233.228	111,4	50.911.341	106,5
		2016.	43.546.494		448.750		3.798.797		47.794.041	
2.	Sarajevogas	2017.	89.443.216	104,7	1.204.479	1.652,0	617.238	100,9	91.264.933	106,0
		2016.	85.396.946		72.912		611.848		86.081.706	
3.	Toplane	2017.	55.845.425	103,2	2.841.671	1.399,8	3.875.222	120,1	62.562.318	108,8
		2016.	54.091.595		203.003		3.226.406		57.521.004	
4.	Rad	2017.	37.184.956	100,1	319.286	111,3	1.030.899	109,3	38.535.141	100,5
		2016.	37.129.789		286.825		943.527		38.360.141	
5.	Park	2017.	8.415.715	96,9	8.697	9.996,6	79.935	108,5	8.504.347	97,1
		2016.	8.682.205		87		73.701		8.755.993	
6.	Pokop	2017.	9.621.640	101,4	16	19,5	98.029	239,8	9.719.685	102,0
		2016.	9.486.961		82		40.882		9.527.925	
7.	Tržnice i pijace	2017.	4.236.976	97,9	1.875		4.164	61,1	4.243.015	97,9
		2016.	4.326.313				6.816		4.333.129	
8.	Vodostan	2017.	2.011.868	108,8			23.666	263,3	2.035.534	109,6
		2016.	1.848.720				8.989		1.857.709	
9.	Komunalac	2017.	5.147.032	93,0	2.845	50,9	162.827	91,3	5.312.704	92,9
		2016.	5.536.959		5.585		178.392		5.720.936	
10.	Trnovo	2017.	985.304	40,7	7	100,0	1		985.312	40,7
		2016.	2.421.086		7		664		2.421.757	
Ukupno		2017.	258.909.401	102,6	5.039.720	495,4	10.125.209	113,9	274.074.330	104,5
		2016.	252.467.068		1.017.251		8.890.022		262.374.341	
11.	GRAS	2017.	36.116.977	99,9	46.817	58,2	374.342	76,7	36.538.136	99,5
		2016.	36.138.914		80.503		487.919		36.707.336	

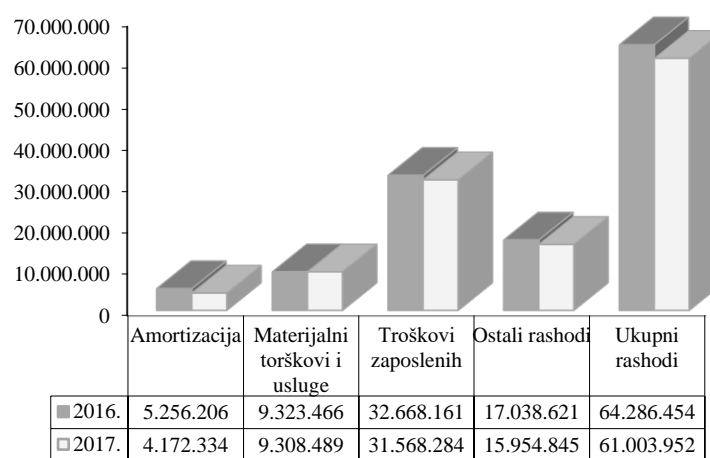
Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %

	JKP	Godina	Prihodi od osnovne aktivnosti	Prihodi od finansiranja	Ostali prihodi	Ukupni prihodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2017.	90,4	1,3	8,3	100,0
		2016.	91,1	0,9	7,9	100,0
2.	Sarajevogas	2017.	98,0	1,3	0,7	100,0
		2016.	99,2	0,1	0,7	100,0
3.	Toplane	2017.	89,3	4,5	6,2	100,0
		2016.	94,0	0,4	5,6	100,0
4.	Rad	2017.	96,5	0,8	2,7	100,0
		2016.	96,8	0,7	2,5	100,0
5.	Park	2017.	99,0	0,1	0,9	100,0
		2016.	99,2		0,8	100,0
6.	Pokop	2017.	99,0		1,0	100,0
		2016.	99,6		0,4	100,0
7.	Tržnice i pijace	2017.	99,9		0,1	100,0
		2016.	99,8		0,2	100,0
8.	Vodostan	2017.	98,8		1,2	100,0
		2016.	99,5		0,5	100,0
9.	Komunalac	2017.	96,9	0,1	3,1	100,0
		2016.	96,8	0,1	3,1	100,0
10.	Trnovo	2017.	100,0			100,0
		2016.	100,0			100,0
Ukupno		2017.	94,5	1,8	3,7	100,0
		2016.	96,2	0,4	3,4	100,0
11.	GRAS	2017.	98,8	0,1	1,0	100,0
		2016.	98,5	0,2	1,3	100,0

1.2. Ukupni rashodi

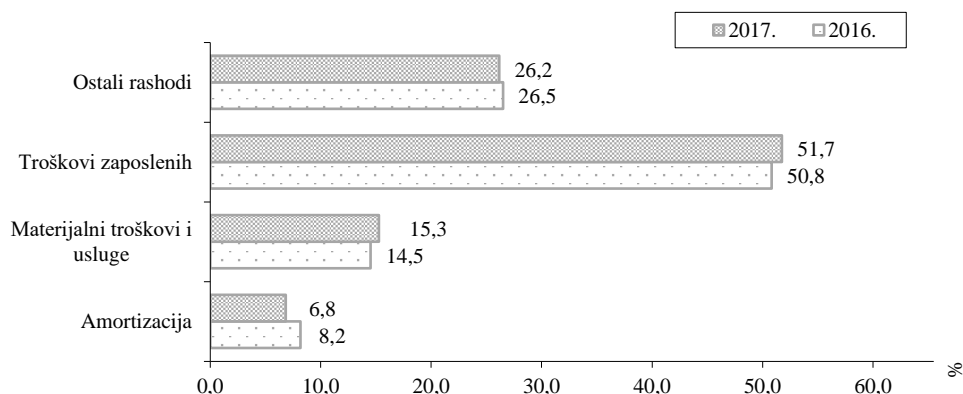
Ukupni rashodi Preduzeća u 2017. godini iznosili su 61.003.952 KM, i u odnosu na 2016. godinu smanjeni su za 5,1%.

Struktura formiranja ukupnih rashoda (nominalno) Preduzeća data je na Grafu 7.

Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM

U 2017. godini u strukturi formiranja ukupnih rashoda materijalni troškovi i usluge sa troškovima amortizacije učestvuju sa 22,1%, troškovi zaposlenih učestvuju sa 51,7% i svi ostali troškovi i rashodi sa 26,2%. (Graf 8.)

Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %

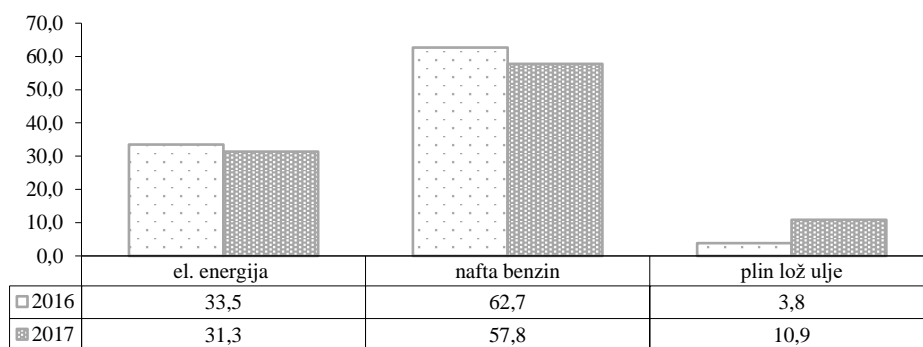

Troškovi sirovina, materijala, i rezervnih dijelova iznose 1.407.155 KM, manji su za 18,0% u odnosu na 2016. godinu.

Ukupni troškovi energije i vode u 2017. godini iznose 6.391.710 KM i povećani su za 3,9% u odnosu na 2016. godinu. Troškovi električne energije iznose 2.003.009 KM i smanjeni su za 2,7%, troškovi nafte i naftnih derivata iznose 3.692.451 KM i manji su za 4,3%, a troškovi plina i lož ulja povećani su preko 2,3 puta u odnosu na 2016. godinu, a iznose 696.250 KM.

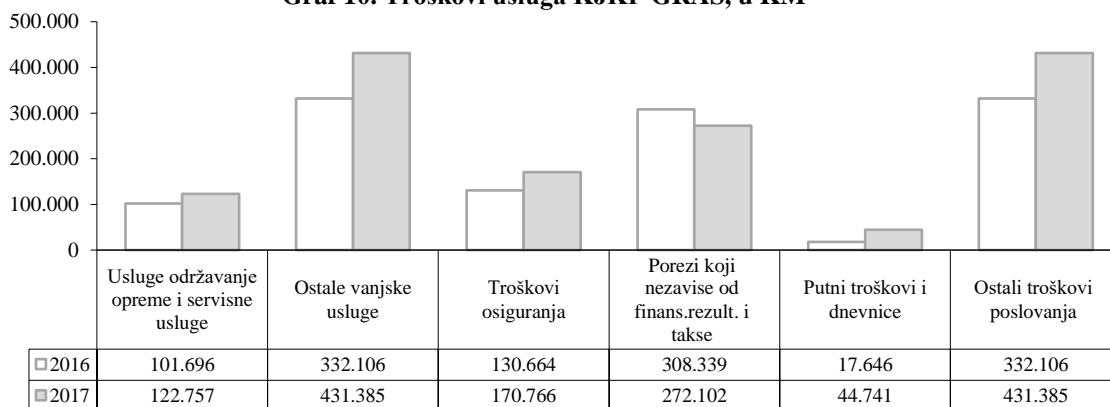
Učešće pojedinih troškova energije i vode dato je na Grafu 9.

Graf 9. Struktura troškova energije u %

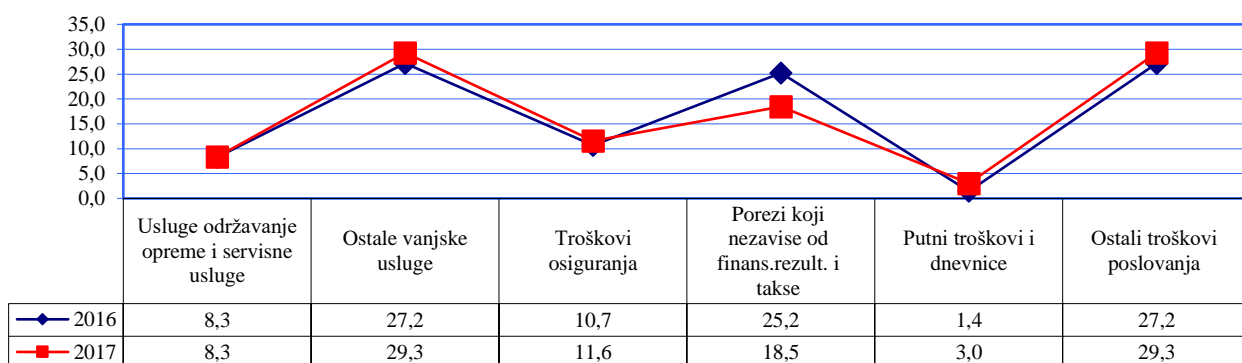

Svi ostali troškovi sa proizvodnim uslugama i neproizvodnim uslugama, porezi i drugo iznose 1.473.136 KM i smanjeni su za 20,5% u odnosu na 2016. godinu. Troškovi proizvodnih usluga su 133.124 KM, a nematerijalni troškovi koji obuhvataju neproizvodne usluge i druge nematerijalne troškove su 1.091.539 KM. Troškovi ovih usluga dati su na Grafu 10.

Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM

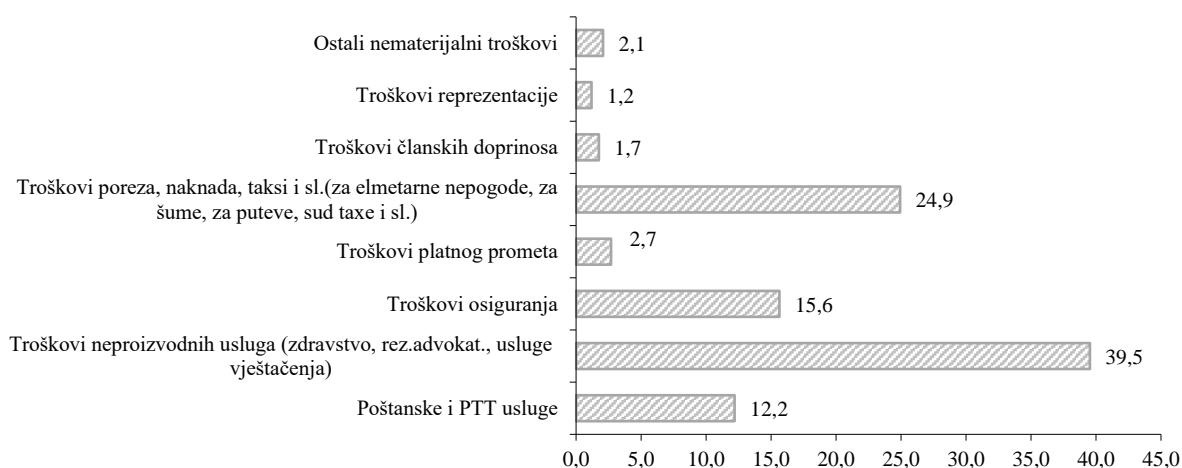

Graf 11. Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %

U strukturi formiranja troškova usluga, 39,5% su neproizvodne usluge koje obuhvataju zdravstvene usluge, komunalne usluge, servis za privremeno uposlene radnike, registraciju vozila, održavanje opreme i druge troškove.

Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %

U 2017. godini ostvarena amortizacija iznosila je 4.172.334 i smanjena je za 20,6% odnosu na 2016. godinu. Amortizacija je obračunata po linearnoj metodi na osnovu pojedinačnog otpisa.

Ukupni troškovi zaposlenih u 2017. godini iznose 31.568.284 KM i smanjeni su za 3,4% u odnosu 2016. godinu. Troškovi zaposlenih obuhvataju plaće i naknade neto plaća, poreze i doprinose na plaće i naknade plaća i kategoriju ostalih troškova zaposlenih. Detaljna struktura ukupnih rashoda Preduzeća data je u Tabeli 4.

Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda

Struktura rashoda	Iznos u KM		Indeks 2017 2016	Učešće u %	
	2017	2016		2017	2016
1. Troškovi sir. mat. rez. dje.	1.407.155	1.715.914	82,0	2,31	2,67
2. Troškovi sitnog inventara i auto guma	231.199	283.163	81,6	0,38	0,44
3. Troškovi energije (ukupno)	6.391.710	6.152.412	103,9	10,48	9,57
el. energija	2.003.009	2.059.619	97,3	3,28	3,20
nafta-gorivo	3.692.451	3.858.152	95,7	6,05	6,00
plin-grijanje	696.250	234.641	296,7	1,14	0,36
4. Amortizacija	4.172.334	5.256.206	79,4	6,84	8,18
5. Plate i naknade plata	27.942.986	27.940.762	100,0	45,81	43,46
6. Ostali troškovi zaposlenih radnika (topl. obr., regres i dr.)	3.625.298	4.727.398	76,7	5,94	7,35
7. Izdaci za ostala materijalna prava zaposlenih Usluge održavanje kapaciteta	480.345	396.688	121,1	0,79	0,62
8. Usluge održavanje opreme i servisne usluge	122.757	101.696	120,7	0,20	0,16
9. Ostale vanjske usluge	431.385	332.106	129,9	0,71	0,52
10. Troškovi osiguranja	170.766	130.664	130,7	0,28	0,20
11. Porezi koji ne zavise od finans.rezult. i takse	272.102	308.339	88,2	0,45	0,48
12. Putni troškovi i dnevnice	44.741	17.646	253,5	0,07	0,03
13. Ostali troškovi poslovanja	431.385	332.106	129,9	0,71	0,52
14. Troškovi rezervisanja					
15. Nabavna vrijednost prodate robe	12.583	15.027	83,7	0,02	0,02
16. Rashodi finansiranja	15.458.400	15.709.970	98,4	25,34	24,44
17. Ostali rashodi	483.863	1.313.624	36,8	0,79	2,04
Ukupni rashodi	61.003.952	64.286.454	94,9	100,0	100,0

Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM

R. Br.	JKP	Godina	Amortizacija	Indeks 2017 2016	Materijalni troškovi i usluge	Indeks 2017 2016	Troškovi zaposlenih	Indeks 2017 2016	Ostali rashodi	Indeks 2017 2016	Ukupni rashodi	Indeks 2017 2016
1.	Vodovod i kanalizacija	2017.	18.507.551	100,3	16.666.028	106,1	23.629.575	104,5	9.036.359	129,5	67.839.513	106,4
		2016.	18.455.997		15.706.889		22.602.614		6.977.199		63.742.699	
2.	Sarajevogas	2017.	6.384.799	93,8	70.371.714	105,1	10.004.816	103,0	3.072.232	120,4	89.833.561	104,4
		2016.	6.808.528		66.981.139		9.714.242		2.552.723		86.056.632	
3.	Toplane	2017.	3.793.546	91,8	33.542.570	101,9	10.476.345	100,7	11.606.189	143,6	59.418.650	107,0
		2016.	4.131.330		32.912.521		10.402.583		8.084.681		55.531.115	
4.	Rad	2017.	1.755.169	106,4	8.159.087	121,8	24.920.798	99,1	3.518.023	75,1	38.353.077	100,5
		2016.	1.649.074		6.700.534		25.144.332		4.685.790		38.179.730	
5.	Park	2017.	290.951	100,0	1.111.691	91,8	6.174.090	87,7	768.971	91,1	8.345.703	88,9
		2016.	290.904		1.210.715		7.041.388		844.494		9.387.501	
6.	Pokop	2017.	1.188.653	92,5	1.425.543	135,6	6.273.257	101,3	375.185	48,5	9.262.638	99,6
		2016.	1.285.057		1.051.458		6.192.991		773.054		9.302.560	
7.	Tržnice i pijace	2017.	211.436	102,0	477.815	92,8	2.701.121	98,1	8.594	37,4	3.398.966	97,1
		2016.	207.292		515.033		2.753.947		22.957		3.499.229	
8.	Vodostan	2017.	237.470	76,1	472.328	131,1	972.193	109,1	106.805	81,5	1.788.796	105,6
		2016.	311.931		360.394		891.065		131.030		1.694.420	
9.	Komunalac	2017.	747.746	105,7	1.796.763	65,9	2.254.318	105,3	221.878	137,6	5.020.705	87,5
		2016.	707.654		2.725.616		2.141.479		161.245		5.735.994	
10.	Trnovo	2017.	42.502	98,2	679.152	34,0	256.984	119,1	4.276	510,9	982.914	43,5
		2016.	43.260		1.997.436		215.784		837		2.257.317	
	Ukupno	2017.	33.159.823	97,8	134.702.691	103,5	87.663.497	100,6	28.718.512	118,5	284.244.523	103,2
		2016.	33.891.027		130.161.735		87.100.425		24.234.010		275.387.197	
10.	GRAS	2017.	4.172.334	79,4	9.308.489	99,8	31.568.284	96,6	15.954.845	93,6	61.003.952	94,9
		2016.	5.256.206		9.323.466		32.668.161		17.038.621		64.286.454	

Struktura formiranja ukupnih rashoda javnih komunalnih preduzeća data je u Tabeli 5., a učešće pojedinih komponenti u ukupnom rashodu dato je u Tabela 6.

Tabela 6. Ukupni rashodi JKP – struktura u %

R. br.	JKP	Godina	Amortizacija	Materijalni troškovi i usluge	Troškovi zaposlenih	Ostali rashodi	Ukupni rashodi
1.	Vodovod i kanalizacija	2017.	27,3	24,6	34,8	13,3	100,0
		2016.	29,0	24,6	35,5	10,9	100,0
2.	Sarajevogas	2017.	7,1	78,3	11,1	3,4	100,0
		2016.	7,9	77,8	11,3	3,0	100,0
3.	Toplane	2017.	6,4	56,5	17,6	19,5	100,0
		2016.	7,4	59,3	18,7	14,6	100,0
4.	Rad	2017.	4,6	21,3	65,0	9,2	100,0
		2016.	4,3	17,5	65,9	12,3	100,0
5.	Park	2017.	3,5	13,3	74,0	9,2	100,0
		2016.	3,1	12,9	75,0	9,0	100,0
6.	Pokop	2017.	12,8	15,4	67,7	4,1	100,0
		2016.	13,8	11,3	66,6	8,3	100,0
7.	Tržnice i pijace	2017.	6,2	14,1	79,5	0,3	100,0
		2016.	5,9	14,7	78,7	0,7	100,0
8.	Vodostan	2017.	13,3	26,4	54,3	6,0	100,0
		2016.	18,4	21,3	52,6	7,7	100,0
9.	Komunalac	2017.	14,9	35,8	44,9	4,4	100,0
		2016.	12,3	47,5	37,3	2,8	100,0
10.	Trnovo	2017.	4,3	69,1	26,1	0,4	100,0
		2016.	1,9	88,5	9,6		100,0
Ukupno		2017.	11,7	47,4	30,8	10,1	100,0
		2016.	12,3	47,3	31,6	8,8	100,0
11.	GRAS	2017.	6,8	15,3	51,7	26,2	100,0
		2016.	8,2	14,5	50,8	26,5	100,0

U ukupnoj strukturi rashoda kod KJKP GRAS, dominiraju troškovi zaposlenih sa 51,7%, i veći su u odnosu na iste u KJKP i JKP za 20,9%. Struktura ostalih rashoda je 26,2% i veća je od KJKP i JKP za 16,1%, dok su materijalni troškovi i troškovi amortizacije manji u odnosu na KJKP i JKP.

1.3 Gubitak

Preduzeće je u 2017.godini poslovalo s negativnim finansijskim rezultatom - gubitkom u iznosu 24.465.816 KM, koji je manji za 3.113.302 KM ili za 11,3 % u odnosu na 2016.godinu.

U strukturi ukupnog gubitka tekućeg perioda, značajano učešće od 62,9 % odnosi se na gubitak od finansijskih aktivnosti – razliku finansijskih prihoda i finansijskih rashoda u iznosu 15.411.583 KM.

Gubitak od poslovnih aktivnosti kao razlika poslovnih prihoda i poslovnih rashoda tekućeg perioda, iskazan je u iznosu od 8.944.713 KM i čini 36,6 % ukupno iskazanog gubitka perioda.

U periodu 01.01.-31.12. 2017.godine, u odnosu na isti period 2016.godine, evidentno je slijedeće:

- poslovni prihodi su smanjeni za 21.937 KM (ili za 0,1 %) uz značajno smanjenje poslovnih rashoda za iznos od 2.201.170 KM (ili 4,7 %) što je rezultiralo smanjenjem gubitka od poslovnih aktivnosti za 2.179.233 KM (ili za 19,6 %),
- smanjenje gubitka od finansijskih aktivnosti za 217.884 KM (ili za 3,4 %) kao rezultat smanjenja finansijskih rashoda za iznos 251.570 KM i smanjenja finansijskih prihoda za 33.686 KM.

Preduzeće posluje sa gubitkom počev od 2000.godine. Trend nedovoljno ostvarenih prihoda za pokriće rashoda je nastavljen u poslovanju preduzeća u narednim godinama, a sredstva osnivača za pokriće gubitka¹ nisu se obezbjeđivala redovno niti u dovoljnim iznosima. Gubitak godinama akumulirao da bi u 2012. godini preduzeće po prvi put ušlo u kapitalne gubitke (akumulirani gubitak je dostigao iznos veći od vrijednosti kapitala). U 2017. godini, Izmjenama Budžeta KS, obezbjeđena su sredstva za pokriće gubitaka, u visini od 7.800.000,00 KM. Gubitak iznad visine kapitala je sa 31.12.2017. dostigao je iznos od 208.196.907 KM. U odnosu na isti dan prethodne godine, povećan je za 21.945.820 KM (za razliku iskazanog neto gubitka perioda, rezervisanja za tužbe radnika i iznosa sredstava uplaćenih na ime pokrića gubitka).

- Akumulirani / nepokriveni gubitak sa 31.12.2016.g.	294.565.889	KM
- Gubitak 2017. godine	24.465.816	KM
- Rezervisanja za tužbe uposlenika	5.280.000	KM
- Pokriće dijela gubitka / u 2017.g	7.800.000	KM
- Gubitak sa 31.12.2017. (1+2+3+4)	316.511.709	KM

Planovi Budžeta Kantona, godinama i značajno odstupaju od potreba i Prijedloga za Plan Budžeta koje je preduzeće dostavljalo, i Odluka Skupštine preduzeća o načinu pokrića gubitka, kojima se predlaže pokrivanje gubitka u novcu od strane osnivača.

U 2017. godini, Izmjenama Budžeta KS, planirana su sredstva za pokrivanje dijela gubitaka KJKP GRAS d.o.o. Sarajevo (pozicija EAO 008), i doznačena u iznosu 7.800.000 KM

Vlada kantona Sarajevo je u maju 2017. godine imenovala privremenog upravitelja, koji je u saradnji sa Ministarstvom saobraćaja KS predložio mjere za sanaciju stanja u KJKP GRAS d.o.o. Sarajevo. Dostavljeni prijedlog sanacionih mjera razmotrila je Skupština kantona Sarajevo, i dana 31.07.2017. godine donijela Zaključak broj 01-05-25024/17, kojim su u 45. tačaka utvrđene obaveze Vlade KS, nadležnog ministarstva i privremenog upravitelja, kao mjere za sanaciju i reorganizaciju KJKP „GRAS“ d.o.o. Sarajevo.

Informacije o realizaciji mjera za sanaciju i reorganizaciju KJKP „GRAS“ d.o.o. dostavljene su u utvrđenim rokovima Ministarstvu saobraćaja, Vladi Kantona Sarajevo i Skupštini Kantona Sarajevo (I. Za period od tri mjeseca; II. za period od 2.12.-20.01.2018. i III. za period 20.03.-13.04.2018.). Aktivnosti na realizaciji sanacionih mjera nastavljaju se i u 2018. godini

Struktura ostvarenog gubitka ukazuje da gubitak od poslovne djelatnosti iznosi 8.944.713 KM, odnosno 36,6%, a finansijski gubitak 15.411.583 KM ili 63,0%, te je gubitak od redovne aktivnosti 24.356.296 KM ili 99,6 %, a gubitak po drugim osnovama je 109.520 KM ili 0,4% (Tabela 7).

Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka

Red br.	Struktura gubitka	Iznos u KM	Učešće u %
1.	Gubitak od poslovne aktivnosti	8.944.713	36,6
2.	Gubitak od finansijske aktivnosti	15.411.583	63,0
1+2	Gubitak od redovne aktivnosti (1+2)	24.356.296	99,6
3.	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda		
4.	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (mater.sredstava i zaliha)	109.520	0,4
	Gubitak	24.465.816	100,0

¹ Pokriće gubitka u periodu 2000.-2017.godina :

- na teret kapitala	19.667.093 KM
- novčanim sredstvima osnivača -zaključno sa 31.12. 2017.g. / ukupno	<u>32.433.991 KM</u>
	52.101.084KM

2. Sredstva budžeta

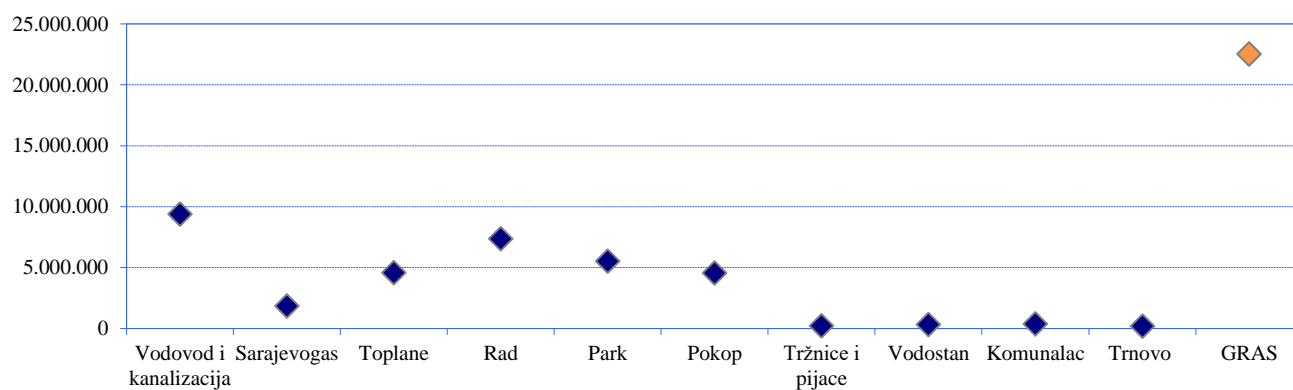
U 2017. godini Budžetom Kantona Sarajevo predviđeno je 22.523.846 KM.

U ukupno izdvojenim sredstvima iz Budžeta Kantona Sarajevo, Ministarstvo saobraćaja ukupno je izdvojilo 19.259.051 KM (subvencije za penzionere 4.283.011 KM, subvencije za studente 1.268.041 KM, za pokrivanje dijela gubitka Gras-a 7.800.000 KM), Ministarstvo obrazovanja izdvojilo je 2.756.597 KM (troškovi prevoza učenika) i Ministarstvo za boračka pitanja izdvojilo je 508.198 KM.

Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a

R. br.	KJKP i JKP	Ukupni prihodi u KM		Sredstva budžeta u KM		Indeks 2017/2016	Učešće budžeta u %	
		2016.	2017.	2016.	2017.		2016.	2017.
1.	Vodovod i kanalizacija	47.794.041	50.911.341	2.292.930	9.398.090	409,9	4,8	18,5
2.	Sarajevogas	86.081.706	91.264.933	2.200.000	1.851.000	84,1	2,6	2,0
3.	Toplane	57.521.004	62.562.318	4.064.036	4.588.432	112,9	7,1	7,3
4.	Rad	38.360.141	38.535.141	7.732.700	7.382.559	95,5	20,2	19,2
5.	Park	8.755.993	8.504.347	6.400.000	5.529.105	86,4	73,1	65,0
6.	Pokop	9.527.925	9.719.685	5.850.000	4.548.658	77,8	61,4	46,8
7.	Tržnice i pijace	4.333.129	4.243.015	200.000	212.450	106,2	4,6	5,0
8.	Vodostan	1.857.709	2.035.534	331.200	331.200	100,0	17,8	16,3
9.	Komunalac	5.720.936	5.312.704	450.000	376.064	83,6	7,9	7,1
10.	Trnovo	2.421.757	985.312	160.000	200.000	125,0	6,6	20,3
	UKUPNO	262.374.341	274.074.330	29.680.866	34.417.558	116,0	11,3	12,6
11.	GRAS	36.707.336	36.538.136	15.149.431	22.523.846	148,7	41,3	61,6

Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2017.

Svim deset KJKP i JKP realizovano je 34.417.558 KM, a GRAS-u 22.523.846 KM. Ukupna realizovana sredstva Budžeta Kantona Sarajevo GRAS-u povećana su za 48,7 % (7.374.415 KM) u odnosu na 2016. godinu, a ostalim KJKP i JKP realizovana Budžetska sredstva su povećana za 16,0% (4.736.692 KM) u odnosu na 2016. godinu. Odnos Budžeta Kantona Sarajevo i ukupnih prihoda u 2017. godini je 61,6 %, a u 2016. godini 41,3%.

3. Investicije

U 2017. godini vrijednost isplata za investicije, odnosno novčana ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu iznosila su 1.134.431 KM, što predstavlja 7,5% isplaćenih investicija svih JKP u Kantonu Sarajevo.

Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM

R. br.	JKP	Sopstvena sredstva	Krediti	Ostali izvori	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	1.217.379		3.675.394	4.892.773
2.	Sarajevogas	1.656.723			1.656.723
3.	Toplane	1.405.785		846.193	2.251.978
4.	Rad	1.309.022		1.510.478	2.819.500
5.	Park	13.315		435.720	449.035
6.	Pokop	579.302		1.176.432	1.755.734
7.	Tržnice i pijace	79.403		212.450	291.853
8.	Komunalac	299.001			299.001
9.	Vodostan	300.492		306.559	607.051
10.	Trnovo	83.033			83.033
	UKUPNO	6.943.455		8.163.226	15.106.681
10.	GRAS	815.443		318.988	1.134.431

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2017. godinu (Obrazac INV – 01)

Od ukupnih isplata za investicije 71,8% odnosi se na sopstvena sredstva.

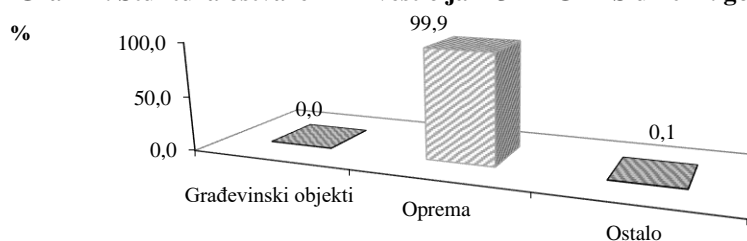
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM

R. br.	JKP	Građevinski objekti	Oprema	Ostalo	Ukupne investicije
1.	Vodovod i kanalizacija	2.084.936	2.388.966	418.871	4.892.773
2.	Sarajevogas	492.066	1.090.687	73.970	1.656.723
3.	Toplane	323.643	1.923.785	4.550	2.251.978
4.	Rad	720.162	2.054.488	44.850	2.819.500
5.	Park	24.494	418.821	5.720	449.035
6.	Pokop	423.352	154.450	1.177.932	1.755.734
7.	Tržnice i pijace	205.389	64.207	22.257	291.853
8.	Vodostan	273.342	329.228	4.481	607.051
9.	Komunalac	60.859	238.142		299.001
10.	Trnovo		83.033		83.033
	Ukupno	4.608.243	8.745.807	1.752.631	15.106.681
11.	GRAS		1.133.446	985	1.134.431

Izvor: Godišnji izvještaj o investicijama za 2017. godinu (Obrazac INV – 01)

Ostvarene investicije odnosno vrijednost efektivne izvršene izgradnje građevinskih objekata, nabavke opreme i ostalog iznosi 1.134.431 KM, od čega je 99,9% oprema (Graf 14.)

Graf 14. Struktura ostvarenih investicija KJKP GRAS u 2017. godini u (%)

I pored investicionog ulaganja u kapacitete infrastrukture i voznog parka, stanje je i dalje nezadovoljavajuće.

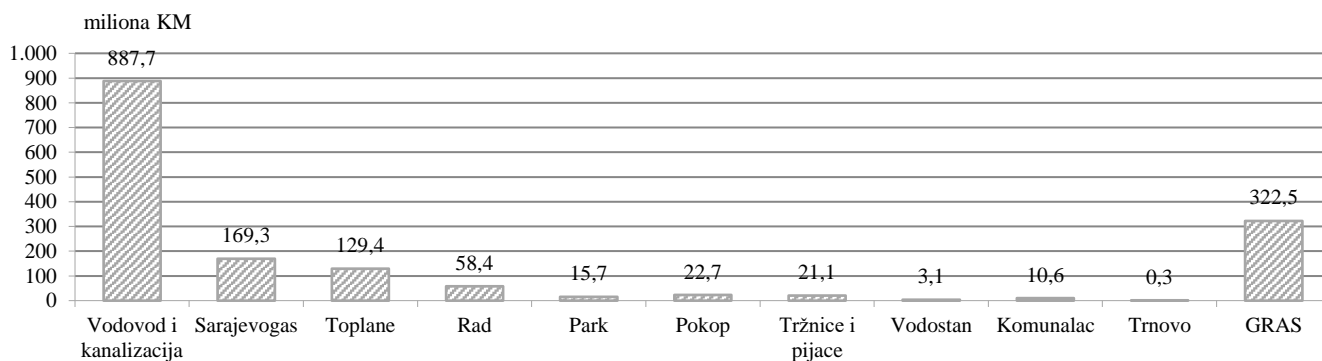
4. Elementi bilansa stanja

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2017. godine iznose 322.527.238 KM, što je veće za 6,0% u odnosu na 31.12.2016. godinu.

Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP –aktiva u KM

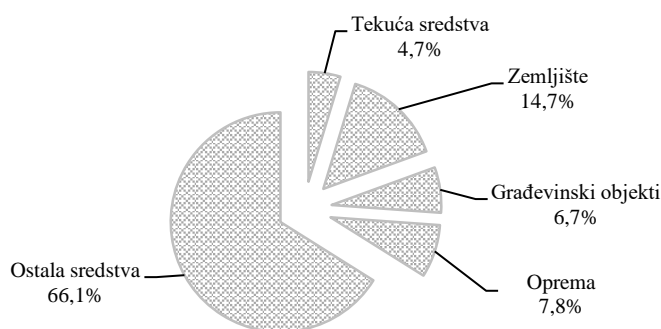
R. br	JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2017.	26.435.246	21.049.675	562.039.464	5.428.041	272.771.123	887.723.549
		31.12.2016.	18.505.138	21.049.674	578.439.990	4.203.598	271.272.024	893.470.424
2.	Sarajevogas	31.12.2017.	27.001.573	1.459.929	39.285.283	9.211.326	92.375.719	169.333.830
		31.12.2016.	31.245.301	1.459.929	42.368.461	9.885.292	94.500.036	179.459.019
3.	Toplane	31.12.2017.	23.747.235	3.677.653	6.867.645	9.196.565	85.937.722	129.426.820
		31.12.2016.	29.735.113	3.677.653	8.076.572	9.524.425	89.057.240	140.071.003
4.	Rad	31.12.2017.	26.826.265	4.173.495	3.257.654	5.004.531	19.147.988	58.409.933
		31.12.2016.	24.081.163	3.474.529	3.382.943	4.376.662	19.145.240	54.460.537
5.	Park	31.12.2017.	2.828.524	8.703.180	2.852.932	705.499	594.103	15.684.238
		31.12.2016.	2.582.785	8.703.180	2.913.624	480.351	601.790	15.281.730
6.	Pokop	31.12.2017.	2.272.121	999.118	16.185.659	443.872	2.794.774	22.695.544
		31.12.2016.	1.452.480	990.383	14.733.784	511.448	3.669.943	21.358.038
7.	Tržnice i pijace	31.12.2017.	1.179.200	7.135.950	9.370.220	380.045	2.993.521	21.058.936
		31.12.2016.	896.992	7.135.950	9.485.380	370.245	2.809.405	20.697.972
8.	Vodostan	31.12.2017.	1.263.098	234.296	1.089.134	444.456	22.384	3.053.368
		31.12.2016.	1.104.388	234.297	1.008.699	174.133	3.901	2.525.418
9.	Komunalac	31.12.2017.	1.214.338	281.815	7.758.845	1.063.601	327.378	10.645.977
		31.12.2016.	1.034.649	253.320	8.037.458	1.057.289	531.450	10.914.166
10.	Trnovo	31.12.2017.	239.872			96.085	1.083	337.040
		31.12.2016.	441.052			55.267	1.370	497.689
Ukupno		31.12.2017.	113.007.472	47.715.111	648.706.836	31.974.021	476.965.795	1.318.369.235
		31.12.2016.	111.079.061	46.978.915	668.446.911	30.638.710	481.592.399	1.338.735.996
11.	GRAS	31.12.2017.	15.185.667	47.519.230	21.590.785	25.091.377	213.140.179	322.527.238
		31.12.2016.	15.757.491	47.519.230	22.549.187	27.185.877	191.215.505	304.227.290

Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2017. u (million)

U poređenju sa ukupnim poslovnim sredstvima drugih javnih komunalnih preduzeća, KJKP GRAS ima rang 2 (iza Vodovoda i kanalizacije).

Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2017.

Na kraju 2017. godine Preduzeće je raspolagalo sa 15,1 miliona KM tekućih sredstava, preko 21,5 miliona KM vrijednosti građevinskih objekata, te opreme u vrijednosti od preko 25,0 miliona KM što je i najznačajnija stavka u strukturi poslovnih sredstava preduzeća.

Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2017. (%)

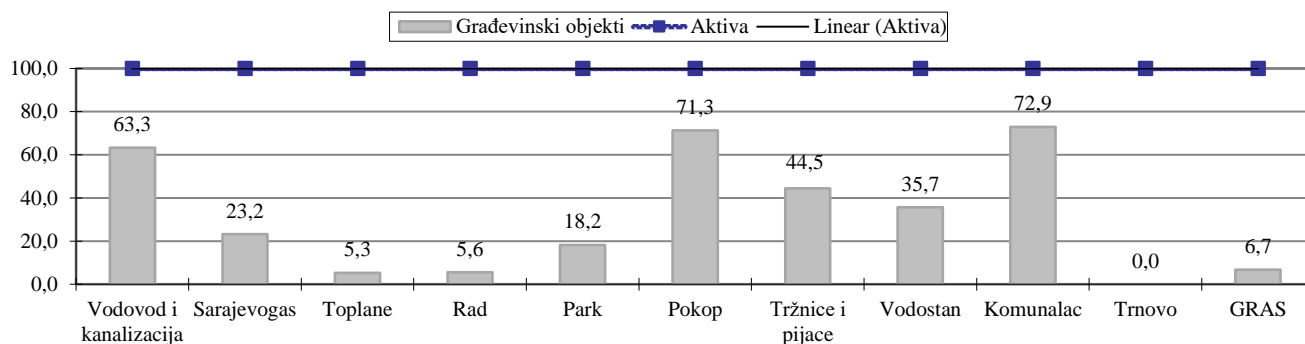

Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. i 31.12.2017.-struktura poslovnih sredstava u %

R. Broj	JKP	Na dan	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
				Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2017.	3,0	2,4	63,3	0,6	30,7	100,0
		31.12.2016.	2,1	2,4	64,7	0,5	30,4	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2017.	15,9	0,9	23,2	5,4	54,6	100,0
		31.12.2016.	17,4	0,8	23,6	5,5	52,7	100,0
3.	Toplane	31.12.2017.	18,3	2,8	5,3	7,1	66,4	100,0
		31.12.2016.	21,2	2,6	5,8	6,8	63,6	100,0
4.	Rad	31.12.2017.	45,9	7,1	5,6	8,6	32,8	100,0
		31.12.2016.	44,2	6,4	6,2	8,0	35,2	100,0
5.	Park	31.12.2017.	18,0	55,5	18,2	4,5	3,8	100,0
		31.12.2016.	16,9	57,0	19,1	3,1	3,9	100,0
6.	Pokop	31.12.2017.	10,0	4,4	71,3	2,0	12,3	100,0
		31.12.2016.	6,8	4,6	69,0	2,4	17,2	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2017.	5,6	33,9	44,5	1,8	14,2	100,0
		31.12.2016.	4,3	34,5	45,8	1,8	13,6	100,0
8.	Vodostan	31.12.2017.	41,4	7,7	35,7	14,6	0,7	100,0
		31.12.2016.	43,7	9,3	39,9	6,9	0,2	100,0
9.	Komunalac	31.12.2017.	11,4	2,6	72,9	10,0	3,1	100,0
		31.12.2016.	9,5	2,3	73,6	9,7	4,9	100,0
10.	Trnovo	31.12.2017.	71,2			28,5	0,3	100,0
		31.12.2016.	88,6			11,1	0,3	100,0
Ukupno		31.12.2017.	8,6	3,6	49,2	2,4	36,2	100,0
		31.12.2016.	8,3	3,5	49,9	2,3	36,0	100,0
11.	GRAS	31.12.2017.	4,7	14,7	6,7	7,8	66,1	100,0
		31.12.2016.	5,2	15,6	7,4	8,9	62,9	100,0

Vrijednost tekućih sredstava manja su u odnosu na predhodnu godinu za 0,5%, vrijednost opreme manja za 1,1%, a vrijednost građevinskih objekata manja je za 0,7%, dok su ostala sredstva veća za 3,2%.

Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2017/2016

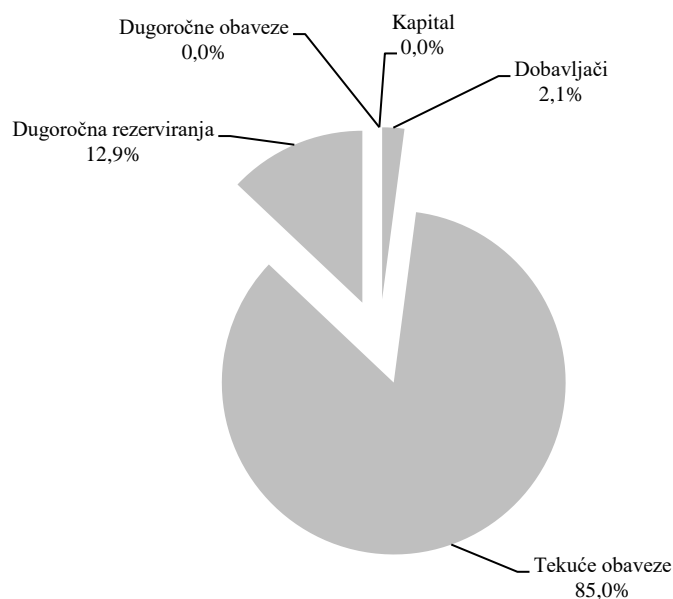
R. br	JKP	Tekuća sredstva	Stalna sredstva				Aktiva
			Zemljište	Građevinski objekti	Oprema	Ostala sredstva	
1.	Vodovod i kanalizacija	1,43	1,00	0,97	1,29	1,01	0,99
2.	Sarajevogas	0,86	1,00	0,93	0,93	0,98	0,94
3.	Toplane	0,80	1,00	0,85	0,97	0,96	0,92
4.	Rad	1,11	1,20	0,96	1,14	1,00	1,07
5.	Park	1,10	1,00	0,98	1,47	0,99	1,03
6.	Pokop	1,56	1,01	1,10	0,87	0,76	1,06
7.	Tržnice i pijace	1,31	1,00	0,99	1,03	1,07	1,02
8.	Vodostan	1,14	1,00	1,08	2,55	5,74	1,21
9.	Komunalac	1,17	1,11	0,97	1,01	0,62	0,98
10.	Trnovo	0,54			1,74	0,79	0,68
	Ukupno	1,02	1,02	0,97	1,04	0,99	0,98
11.	GRAS	0,96	1,00	0,96	0,92	1,11	1,06

Vrijednost izvora sredstava Preduzeća na dan 31.12.2017. iznosi 322.527.238 KM.

Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM

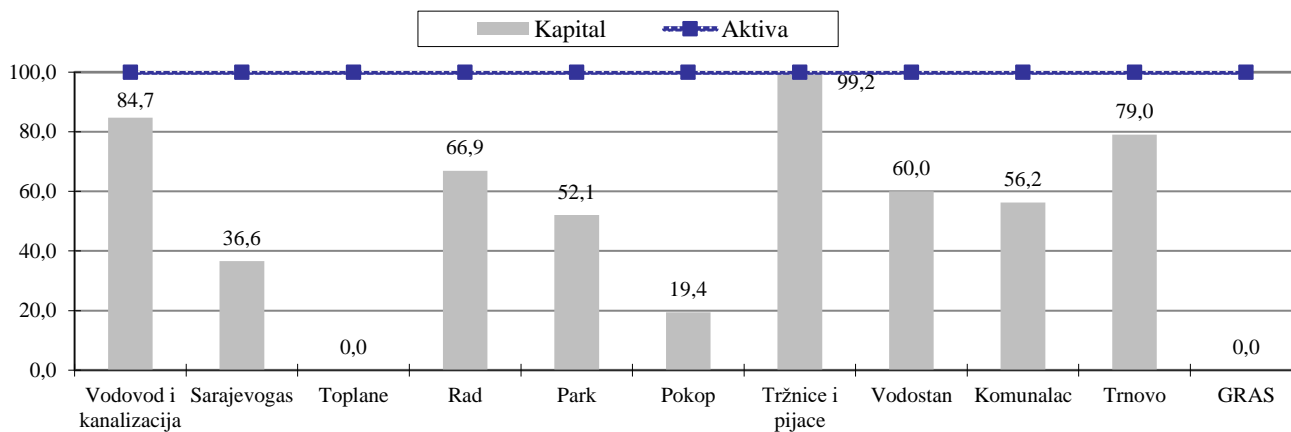
R. br.	JKP	na dan	dobavljači	tekuće obaveze	dugoročne razgraničenja	dugoročne obaveze	kapital	pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2017.	9.739.063	22.241.948	104.078.183		751.664.355	887.723.549
		31.12.2016.	8.342.621	12.984.092	103.551.185		768.592.526	893.470.424
2.	Sarajevogas	31.12.2017.	67.136.684	3.530.245	24.530.834	12.107.362	62.028.705	169.333.830
		31.12.2016.	73.927.191	5.624.284	25.203.216	14.109.501	60.594.827	179.459.019
3.	Toplane	31.12.2017.	7.169.042	5.025.594	6.866.869	110.365.315		129.426.820
		31.12.2016.	12.399.458	5.534.004	5.625.036	116.512.505		140.071.003
4.	Rad	31.12.2017.	3.871.008	3.807.140	4.976.026	6.695.209	39.060.550	58.409.933
		31.12.2016.	2.464.628	3.485.112	2.027.576	7.471.817	39.011.404	54.460.537
5.	Park	31.12.2017.	1.221.453	2.905.836	3.392.345		8.164.604	15.684.238
		31.12.2016.	1.221.453	3.485.601	1.509.211		9.065.465	15.281.730
6.	Pokop	31.12.2017.	509.576	1.132.796	16.258.324	389.692	4.405.156	22.695.544
		31.12.2016.	522.598	868.493	15.275.457	703.438	3.988.052	21.358.038
7.	Tržnice i pijace	31.12.2017.	117.708	46.551			20.894.677	21.058.936
		31.12.2016.	52.187	113.559		97.228	20.434.998	20.697.972
8.	Vodostan	31.12.2017.	19.090	231.239	971.132		1.831.907	3.053.368
		31.12.2016.	15.136	208.921	716.192		1.585.169	2.525.418
9.	Komunalac	31.12.2017.	118.191	310.616	4.231.571		5.985.599	10.645.977
		31.12.2016.	382.391	409.388	4.428.786		5.693.601	10.914.166
10.	Trnovo	31.12.2017.	16.894	53.900			266.246	337.040
		31.12.2016.	156.544	77.018			264.127	497.689
Ukupno		31.12.2017.	89.918.709	39.285.865	165.305.284	129.557.578	894.301.799	1.318.369.235
		31.12.2016.	99.484.207	32.790.472	158.336.659	138.894.489	909.230.169	1.338.735.996
11.	GRAS	31.12.2017.	6.700.284	274.077.222	41.749.732			322.527.238
		31.12.2016.	7.798.381	254.052.411	42.376.498			304.227.290

Graf.18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2017.

Najveći dio izvora sredstava KJKP GRAS čine tekuće obaveze sa 85,0% ili preko 274 miliona KM. Kod ostalih kantonalnih javnih komunalnih preduzeća kapital je dominantan u izvorima sredstva, dok je u GRAS-u i Toplanama kapital u potpunosti obezvrijeđen.

Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2017.

Posmatrajući ukupnu pasivu KJKP GRAS, dominantno je učešće tekućih obaveza 83,5%, i dugoročna rezervisanja učestvuju sa 13,9%.

Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %

R. br	JKP	Na dan	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2017.	1,1	2,5	11,7		84,7	100,0
		31.12.2016.	0,9	1,5	11,6		86,0	100,0
2.	Sarajevogas	31.12.2017.	39,6	2,1	14,5	7,1	36,6	100,0
		31.12.2016.	41,2	3,1	14,0	7,9	33,8	100,0
3.	Toplane	31.12.2017.	5,5	3,9	5,3	85,3		100,0
		31.12.2016.	8,9	4,0	4,0	83,2		100,0
4.	Rad	31.12.2017.	6,6	6,5	8,5	11,5	66,9	100,0
		31.12.2016.	4,5	6,4	3,7	13,7	71,6	100,0
5.	Park	31.12.2017.	7,8	18,5	21,6		52,1	100,0
		31.12.2016.	8,0	22,8	9,9		59,3	100,0
6.	Pokop	31.12.2017.	2,2	5,0	71,6	1,7	19,4	100,0
		31.12.2016.	2,4	4,1	71,5	3,3	18,7	100,0
7.	Tržnice i pijace	31.12.2017.	0,6	0,2			99,2	100,0
		31.12.2016.	0,3	0,5		0,5	98,7	100,0
8.	Vodostan	31.12.2017.	0,6	7,6	31,8		60,0	100,0
		31.12.2016.	0,6	8,3	28,4		62,8	100,0
9.	Komunalac	31.12.2017.	1,1	2,9	39,7		56,2	100,0
		31.12.2016.	3,5	3,8	40,6		52,2	100,0
10.	Trnovo	31.12.2017.	5,0	16,0			79,0	100,0
		31.12.2016.	31,5	15,5			53,1	100,0
Ukupno		31.12.2017.	6,8	3,0	12,5	9,8	67,8	100,0
		31.12.2016.	7,4	2,4	11,8	10,4	67,9	100,0
11.	GRAS	31.12.2017.	2,1	85,0	12,9			100,0
		31.12.2016.	2,6	83,5	13,9			100,0

Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2017/2016.

R. br	JKP	Dobavljači	Tekuće obaveze	Dugoročna rezerviranja	Dugoročne obaveze	Kapital	Akumulacioni gubitak	Pasiva
1.	Vodovod i kanalizacija	1,17	1,71	1,01		0,98	0,99	0,99
2.	Sarajevogas	0,91	0,63	0,97	0,86	1,02	0,94	0,94
3.	Toplane	0,58	0,91	1,22	0,95		0,92	0,92
4.	Rad	1,57	1,09	2,45	0,90	1,00	1,07	1,07
5.	Park	1,00	0,83	2,25		0,90	1,03	1,03
6.	Pokop	0,98	1,30	1,06	0,55	1,10	1,06	1,06
7.	Tržnice i pijace	2,26	0,41			1,02	1,02	1,02
8.	Vodostan	1,26	1,11	1,36		1,16	1,21	1,21
9.	Komunalac	0,31	0,76	0,96		1,05	0,98	0,98
10.	Trnovo	0,11	0,70			1,01	0,68	0,68
Ukupno		0,90	1,20	1,04	0,93	0,98	0,98	0,98
11.	GRAS	0,86	1,08	0,99			1,06	1,06

Ukupni izvori sredstva Preduzeća u 2017. godini su se povećali za 6,0% u odnosu na predhodnu godinu. Tekuće obaveze GRAS-a su se povećale za 7,8%, obaveze prema dobavljačima smanjile za 14,0%.

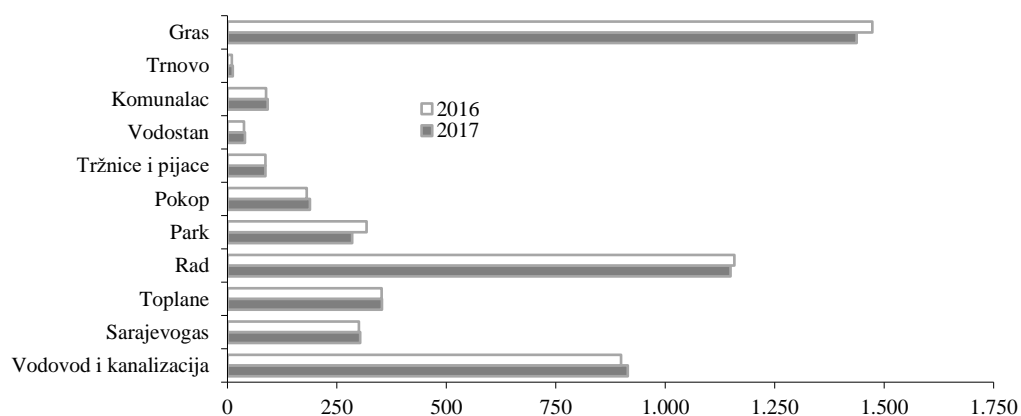
5. Zaposlenost i plaće

U periodu januar-decembar 2017. godine u KJKP GRAS bilo je zaposleno 1.437 radnika na temelju sati rada. U odnosu na predhodnu godinu broj zaposlenih se smanjio za 2,4%.

Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP

R. br.	JKP	Neto plaće i naknade u KM		Indeks <u>2017</u> / 2016	Broj zaposlenih na temelju sati rada		Indeks <u>2017</u> / 2016	Prosječna mjesečna plaća u KM		Indeks <u>2017</u> / 2016
		2017.	2016.		2017.	2016.		2017.	2016.	
1.	Vodovod i kanalizacija	12.118.569	11.184.082	108,4	914	899	101,7	1.105	1.037	106,6
2.	Sarajevogas	4.882.535	4.570.145	106,8	303	300	101,0	1.343	1.269	105,8
3.	Toplane	5.358.328	5.116.181	104,7	353	352	100,3	1.265	1.211	104,4
4.	Rad	12.277.577	11.698.882	104,9	1.149	1.158	99,2	890	842	105,8
5.	Park	3.129.212	3.488.702	89,7	285	318	89,6	915	914	100,1
6.	Pokop	3.152.781	3.010.344	104,7	188	181	103,9	1.398	1.386	100,8
7.	Tržnice i pijace	1.303.728	1.303.172	100,0	87	87	100,0	1.249	1.248	100,0
8.	Vodostan	437.507	393.323	111,2	40	38	105,3	911	863	105,7
9.	Komunalac	1.124.151	969.252	116,0	92	88	104,5	1.018	918	110,9
10.	Trnovo	119.570	87.863	136,1	12	10	120,0	830	732	113,4
	Ukupno JKP	43.903.958	41.821.946	105,0	3.423	3.431	99,8	1.069	1.016	105,2
11.	GRAS	16.434.577	16.464.139	99,8	1.437	1.473	97,6	953	931	102,3

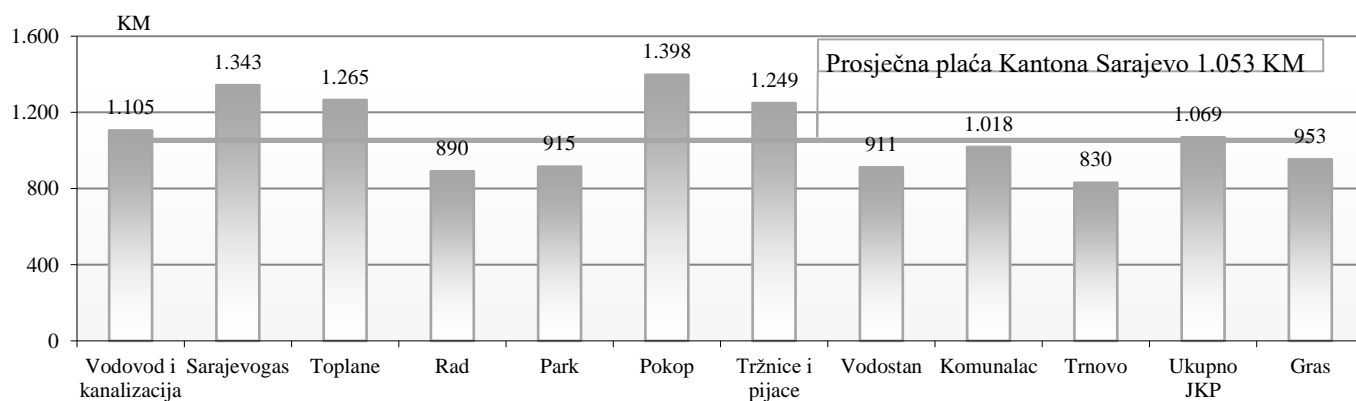
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rada

U KJKP GRAS radi oko 41,9% zaposlenih u svim javnim komunalnim preduzećima.

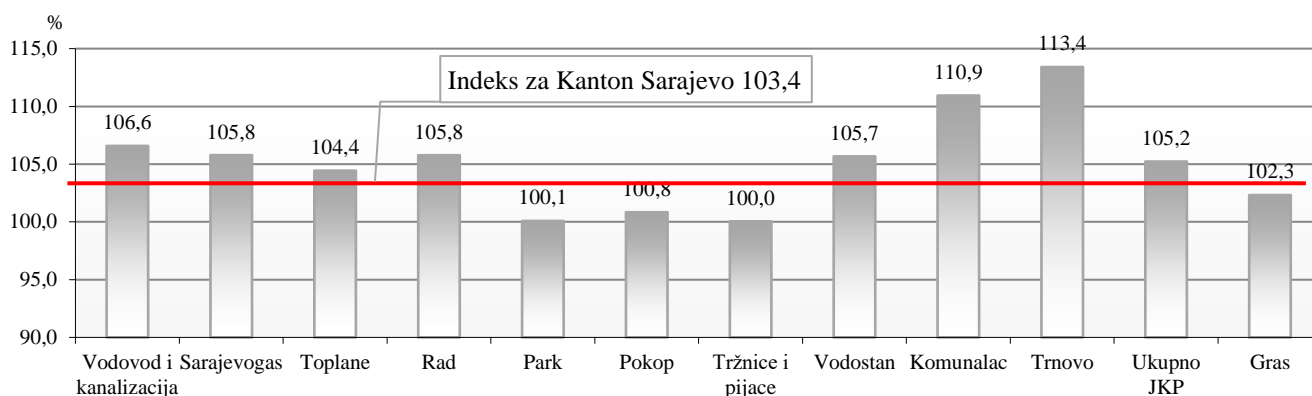
U toku 2017. godine ukupno je isplaćeno 16.434.577 KM na ime neto plaća i naknada, što je manje za 0,2% u odnosu na isplaćene plaće i naknade u 2016. godini.

Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2017.

Prosječnu plaću veću od prosjeka Kantona Sarajevo imaju komunalna preduzeća Pokop za 32,7%, Sarajevogas za 27,5%, Tržnice i pijace za 18,6%, Toplane za 20,1% i Vodovod i kanalizacija 4,9%.

Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2017/2016. u (%)

Prosječna plaća po zaposlenom radniku u toku 2017. godine iznosila je 953 KM i veća je za 2,3% u odnosu na 2016. godinu.

Na dan 31.12.2017. godine u GRAS-u je bilo zaposleno 1.462 radnika (Tabela 18.)

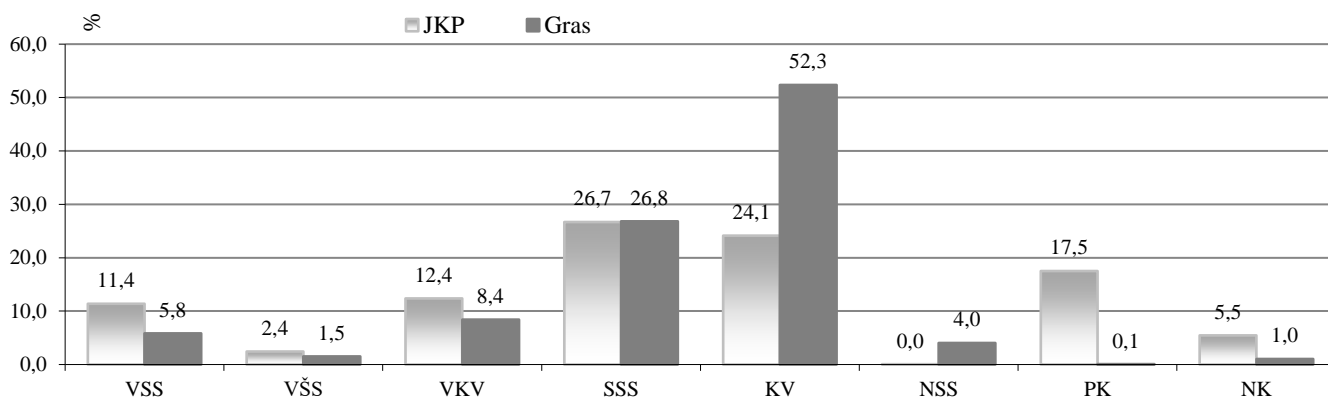
Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2017.

R. br.	JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	101	32	202	211	236		35	69	886
2.	Sarajevogas	78	7	31	117	57		3	5	298
3.	Toplane	65	8	39	121	112	1		8	354
4.	Rad	45	23	24	218	337		497	7	1.151
5.	Park	36	2	119	38			62	28	285
6.	Pokop	27	7		142	2			29	207
7.	Tržnice i pijace	15	2		25	20			17	79
8.	Vodostan	4	1	2	19	11			3	40
9.	Komunalac	15		5	17	41			20	98
10.	Trnovo	2	1		2	7				12
	Ukupno	388	83	422	910	823	1	597	186	3.410
11.	GRAS	85	22	123	392	765	59	1	15	1.462

Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2017. u %

R. br.	JKP	VŠS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Ukupno
1.	Vodovod i kanalizacija	11,4	3,6	22,8	23,8	26,6		4,0	7,8	100,0
2.	Sarajevogas	26,2	2,3	10,4	39,3	19,1		1,0	1,7	100,0
3.	Toplane	18,4	2,3	11,0	34,2	31,6	0,3		2,3	100,0
4.	Rad	3,9	2,0	2,1	18,9	29,3		43,2	0,6	100,0
5.	Park	12,6	0,7	41,8	13,3	0,0		21,8	9,8	100,0
6.	Pokop	13,0	3,4		68,6	1,0			14,0	100,0
7.	Tržnice i pijace	19,0	2,5		31,6	25,3			21,5	100,0
8.	Vodostan	10,0	2,5	5,0	47,5	27,5			7,5	100,0
9.	Komunalac	15,3		5,1	17,3	41,8			20,4	100,0
10.	Trnovo	16,7	8,3		16,7	58,3				100,0
	Ukupno	11,4	2,4	12,4	26,7	24,1		17,5	5,5	100,0
11.	GRAS	5,8	1,5	8,4	26,8	52,3	4,0	0,1	1,0	100,0

Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih KJKP-a i JKP-a i GRASa u 2017. U (%)

U kvalifikacionoj strukturi zaposlenih u KJKP GRAS najveće učešće ima kvalifikovana radna snaga KV, koja čini preko polovine zaposlenih 52,3%, visoka stručna sprema učestvuje sa 11,4%, a VKV sa 12,4%.

Tabela 20. Neto plaće sa naknadom po kvalifikacionoj strukturi u 2017.godini

R. br.	JKP	VSS	VŠS	VKV	SSS	KV	NSS	PK	NK	Prosjeak JKP
1.	Vodovod i kanalizacija	1.716	1.542	1.312	1.172	1.077		891	879	1.140
2.	Sarajevogas	1.882	1.580	1.443	1.190	1.092		951	693	1.261
3.	Toplane	1.710	1.368	1.049	1.025	905	935		650	889
4.	Rad	1.607	1.364	1.182	964	851		674	554	915
5.	Park	1.708	1.383	1.236	1.038	879		778	560	1.269
6.	Pokop	1.590	1.340		1.205	1.000			910	1.375
7.	Tržnice i pijace	1.741	1.620		1.174	1.045			825	911
8.	Vodostan	1.702	1.151	1.106	958	993			825	956
9.	Komunalac	1.504		1.187	917	805			713	830
10.	Trnovo	1.348	1.122		801	801				788
	Ukupno prosjek	1.651	1.247	946	1.044	1.050	468	659	826	1.034
11.	GRAS	1.407	1.083	995	891	995	593	912	552	936

Prosječna neto plaća sa naknadom KJKP GRAS po kvalifikacionoj strukturi iznosila je 936 KM što je ispod prosjeka KJKP-a i JKP-a. Prosječna neto plaće bez naknade iznosila je 713 KM. Prosječna neto plaća sa naknadom VSS u KJKP GRAS-u je niža za 14,7% od prosječne neto plaće VSS u ostalim preduzećima, a plaća PK u KJKP GRAS-u je veća za 38,4% od prosječne neto plaće PK u ostalim preduzećima. Uvid u plaće KJKP GRAS dat je u Tabeli 21.

Tabela 21. Neto plaće bez naknade i neto plaće sa naknadom (prosjeak) GRAS

Kvalifikacija	Prosječna neto plaća bez naknada	Prosječna neto plaća sa naknadama na bazi sati rada
VSS	1.070	1.407
VSS (180 i 240 bodova)	662	870
VŠS	823	1.083
VKV	757	891
SSS	678	593
KV	718	995
NSS	451	944
PK	698	912
NK	419	552
Ukupno	713	936

KJKP GRAS je posljednji potpisnik Kolektivnog ugovora uposlenika u komunalnoj privredi KS, obzirom da se znalo da će primjena istog povećati troškove uposlenih, te da primjena neće bit moguća bez tnačajne podrške vlasnika preduzeća. Kolektivni ugovor nije nikada u potpunosti primijenjen ali je, pod pritiskom Sindikata početkom 2007. godine izvršeno povećanje plaća. Zbog nepotpune primjene istog značajan broj uposlenika pokrenuo je tužbene zahtjeve.

Tabela 22. Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS

R. br.	JKP	Neto plaće i naknade		Ukupni rashodi		Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima u %	
		2016	2017	2016	2017	2016	2017
1.	Vodovod i kanalizacija	11.184.082	12.118.569	63.742.699	67.839.513	17,5	17,9
2.	Sarajevogas	4.570.145	4.882.535	86.056.632	89.833.561	5,3	5,4
3.	Toplane	5.116.181	5.358.328	55.531.115	59.418.650	9,2	9,0
4.	Rad	11.698.882	12.277.577	38.179.730	38.353.077	30,6	32,0
5.	Park	3.488.702	3.129.212	9.387.501	8.345.703	37,2	37,5
6.	Pokop	3.010.344	3.152.781	9.302.560	9.262.638	32,4	34,0
7.	Tržnice i pijace	1.303.172	1.303.728	3.499.229	3.398.966	37,2	38,4
8.	Vodostan	393.323	437.507	1.694.420	1.788.796	23,2	24,5
9.	Komunalac	969.252	1.124.151	5.735.994	5.020.705	16,9	22,4
10.	Trnovo	87.863	119.570	2.257.317	982.914	3,9	12,2
Ukupno		41.821.946	43.903.958	275.387.197	284.244.523	15,2	15,4
11.	GRAS	16.464.139	16.434.577	70.863.943	61.003.952	23,2	26,9

Preduzeće GRAS u poslovanju ima dodatne otežavajuće okolnosti, kao starost vozila, raznovrsnost voznog parka, stanje infrastrukturnih objekata i dr.

6. Izvedeni pokazatelji poslovanja

Ekonomski pokazatelji poslovanja KJKP GRAS, kao i drugih javnih komunalnih preduzeća daju se u Tabeli 23. a indeksi 2017/2016. u Tabeli 24. Nivo izvedenih pokazatelja u odnosu na prosjek svih javnih komunalnih preduzeća daje se u Tabeli 23.

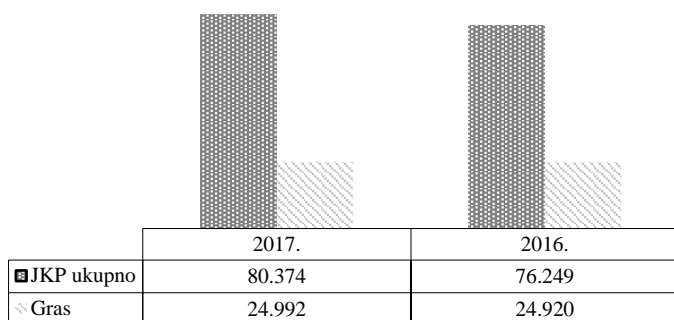
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti

R. br	JKP	na dan	prihod po zaposlenom u KM	rashod po zaposlenom u KM	dobit po zaposlenom u KM	neto dobit po zaposlenom u KM	gubitak po zaposlenom u KM	efikasnost poslovanja	rentabilnost poslovanja	rentabilnost kapitala	marža profita	koeficijent obrtaja sredstava
1.	Vodovod i kanalizacija	31.12.2017.	57.462	76.568			19.106	0,750				1,93
		31.12.2016.	54.435	72.600			18.165	0,750				2,58
2.	Sarajevogas	31.12.2017.	306.258	301.455	4.803			1,016	0,053	0,023	0,016	3,38
		31.12.2016.	286.939	286.855	84	75		1,000	0,001			
3.	Toplane	31.12.2017.	176.730	167.849	8.880	6.569		1,053	0,132		0,050	2,63
		31.12.2016.	162.949	157.312	5.637	5.054		1,036	0,067		0,035	1,93
4.	Rad	31.12.2017.	33.480	33.322	158	142		1,005	0,007	0,005	0,005	1,44
		31.12.2016.	33.386	33.229	157	141		1,005	0,007	0,005	0,005	1,59
5.	Park	31.12.2017.	29.840	29.283	557	557		1,019	0,056	0,019	0,019	3,01
		31.12.2016.	27.535	29.520			1.986	0,933				
6.	Pokop	31.12.2017.	46.955	44.747	2.208	2.015		1,049	0,201	0,104	0,047	4,28
		31.12.2016.	46.478	45.378	1.099	920		1,024	0,155	0,057	0,024	6,56
7.	Tržnice i pijace	31.12.2017.	53.709	43.025	10.684			1,248	0,716	0,040	0,199	3,60
		31.12.2016.	47.617	38.453	9.164	8.234		1,238	0,930	0,041	0,192	4,83
8.	Vodostan	31.12.2017.	50.888	44.720	6.168	6.168		1,138	0,195	0,135	0,121	1,61
		31.12.2016.	48.887	44.590	4.297	3.867		1,096	0,148	0,103	0,088	1,68
9.	Komunalac	31.12.2017.	54.211	51.232		2.980		1,058	0,240	0,049	0,055	4,37
		31.12.2016.	57.787	57.939			152	0,997				5,53
10.	Trnovo	31.12.2017.	82.109	81.910	200	177		1,002	0,010	0,009	0,002	4,11
		31.12.2016.	242.176	225.732		14.795		1,073				5,49
Ukupno		31.12.2017.	80.374	83.356	1.982	1.057	4.964	0,964	0,060	0,008	0,025	2,43
		31.12.2016.	76.249	80.031	1.041	930	4.823	1,073	0,032	0,004	0,014	2,36
11.	GRAS	31.12.2017.	24.992	41.726			16.734	0,599				2,41
		31.12.2016.	24.920	43.643			18.723	0,571				2,42

Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjek KJKP i JKP

R. br.	JKP	Prihod po zaposlenom	Rashod po zaposlenom	Dobit po zaposlenom	Neto dobit po zaposlenom	Gubitak po zaposlenom
1.	Vodovod i kanalizacija	1,06	1,05			1,05
2.	Sarajevogas	1,07	1,05	57,47		
3.	Toplane	1,08	1,07	1,58	1,30	
4.	Rad	1,00	1,00	1,01	1,00	
5.	Park	1,08	0,99			
6.	Pokop	1,01	0,99	2,01	2,19	
7.	Tržnice i pijace	1,13	1,12	1,17		
8.	Vodostan	1,04	1,00	1,44	1,59	
9.	Komunalac	0,94	0,88			
10.	Trnovo	0,34	0,36		0,01	
Ukupno		1,05	1,04	1,90	1,14	1,03
11.	GRAS	1,00	0,96			0,89

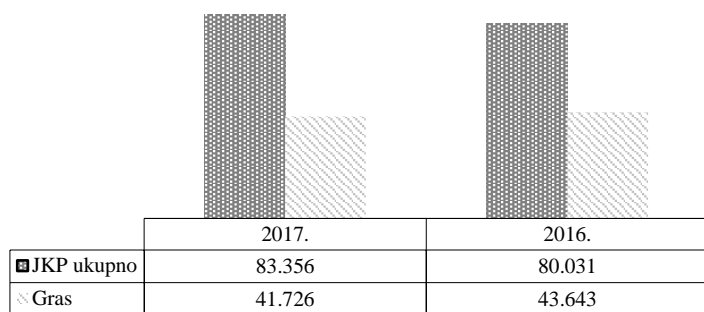
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS

Prihod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 24.992 KM, što je povećanje u odnosu na ostvarenje u 2016. godini za 0,2 %.

Prosječan prihod po zaposlenom svih KJKP veći je od ostvarenog u KJKP GRAS za 3 puta.

Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS

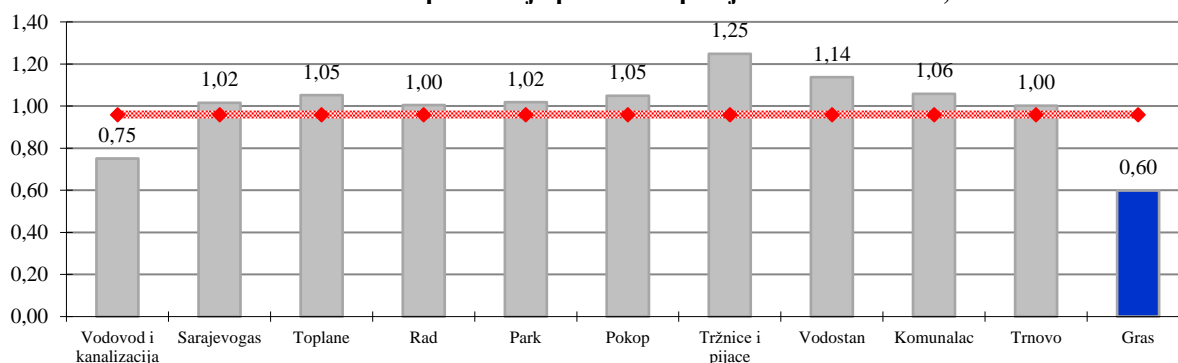

Rashod po zaposlenom u KJKP GRAS iznosi 41.726 KM, što ukazuje na smanjenje u odnosu na 2016. godinu za 4,3%.

Istovremeno, prosječan rashod po zaposlenom kod svih KJKP veći je za 50,05% od ostvarenog u KJKP GRAS.

U 2017. godini KJKP GRAS izkazao je gubitak u poslovanju, pa je ostvareni gubitak po zaposlenom 16.734 KM, što je manje u odnosu na predhodnu godinu za 10,6%. Istovremeno je gubitak po zaposlenom Preduzeća veći za preko 3,3 puta od prosječno ostvarenog u svim komunalnim preduzećima.

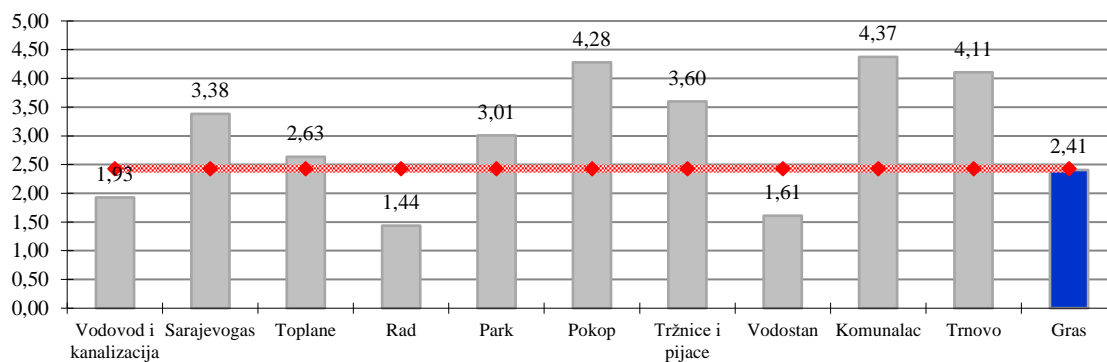
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjek KJKP i JKP=0,96

Efikasnost poslovanja KJKP GRAS, mjerena odnosom ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, na kraju 2017. godine iznosi 0,60 i veća je za 4,8% u odnosu na ostvarenu efikasnost predhodne godine. Efikasnost poslovanja preduzeća je 37,8% manja od prosječno ostvarene efikasnosti ostalih javnih komunalnih preduzeća.

Ostale pokazatelje poslovanja (rentabilnost poslovanja, rentabilnost kapitala i maržu profita) nije moguće računati obzirom da KJKP GRAS nije ostvario dobit u poslovanju.

Graf 27. Koficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=2,43

Koficijent obrtaja, koji ukazuje koliko se puta obrtna sredstva obrnu tokom godine, iznosi 2,41 i blago je manji od prosjeka ostvarenog koeficijenta za ostala javna komunalna preduzeća.

Rezime

KJKP GRAS u 2017. godini ostvarilo je ukupne prihode od 36.538.136 KM koji su manji od ostvarenih ukupnih prihoda u 2016. godini za 0,5 %. Ukupni rashodi u 2017. godini iznose 61.003.952 KM i manji su za 5,1% u odnosu na ostvarene ukupne rashode iz 2016. godine. Gubitak ostvaren na dan 31.12.2017. godine iznosi 24.465.816 KM i manji za 11,2% u odnosu na 2016. godinu.

Na rezultate poslovanja imaju uticaja i prihodi i rashodi sporednih i pomoćnih djelatnosti. Ukupni prihodi ovih djelatnosti ostvareni u 2017. godini su 1.297.275 KM.

U 2017. godini, Budžetom Kantona Sarajevo realizovana sredstva iznose 22.523.846 KM i veća su za 48,7% u odnosu na 2016. godinu. Ministarstvo saobraćaja ukupno je izdvojilo 19.259.051 KM, Ministarstvo obrazovanja izdvojilo je 2.756.597 KM i Ministarstvo za boračka pitanja izdvojilo je 508.198 KM.

Realizovana investiciona ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu u 2017. godini iznose 1.134.431 KM. U opremu uloženo je 99,9% odnosno, ukupna ulaganja.

U toku 2017. godine ukupno zaposlenih na temelju sati rada bilo je 1.437 radnika. U odnosu na prethodnu godinu zaposlenost je manja za 2,4%. Prosječna plaća svih komunalnih preduzeća veća je za 12,1% od prosječne plaće KJKP GRAS, a prosječna plaća Kantona Sarajevo veća je za 10,4 % od prosječne plaće Preduzeća.

U strukturi zaposlenih kvalifikovani radnici (KV) čine više od polovine zaposlenih, odnosno 52,3%. Visoka stručna sprema učestvuje sa 11,4%, a visoko kvalifikovani radnici sa 12,4%. Prosječna plaća bez naknade prema kvalifikacionoj strukturi je 713 KM, a sa naknadom 936 KM. U KJKP-u GRAS isplata plaća je neredovna (bez uplate poreza i doprinosa), kao i ostala primanja radnika, te ni penzionisanje radnika nije teklo po planiranoj dinamici, usljed nemogućnosti preduzeća da izmiri obaveze za poreze i doprinose.

Ukupna poslovna sredstva KJKP GRAS na dan 31.12.2017. godine iznose 322.527.238 KM što je veće za 6,0% u odnosu na 31.12.2016. U strukturi ukupnih poslovnih sredstava dominiraju ostala sredstva sa učešćem od 66,1%. U strukturi izvora dominiraju tekuće obaveze sa 85,0% ili 274.077.222 KM, koje su veće za 7,8% u odnosu na 2016. godinu.

U 2017. godini ostvaren je prosječan prihod po zaposlenom od 24.992 KM, a prosječan rashod po zaposlenom iznosi 41.726 KM. Gubitak po zaposlenom iznosi 16.734 KM manji je za 10,6% u odnosu na 2016. godinu. Preduzeće je ostvarilo gubitak efikasnost poslovanja je ispod 1.

U 2017. godini, pređeno je 9,49 miliona km, što je za 0,8 % manje nego u predhodnoj godini, vozni park broji 272 vozni jedinica što je manje za 0,7% u odnosu na predhodnu godinu. Prosječna starost ukupnog voznog parka je 22 godina i 6 mjeseci.

U poslovanju 2017. godine nisu se promijenili sistemski uslovi poslovanja prisutni i u ranijim godinama, a nepovoljniji uslovi poslovanja bili su još više izraženi, te su dodatno kulminirali gubici. U samom materijalu istaknuto je da u postojećim uslovima rada i funkcionisanja Preduzeća navedena problematika kulminirala i dovela do neodrživog ekonomsko-finansijskog poslovanja, kao i funkcionisanje preduzeća uz potvrdu od određenih nezavisnih komisija i vanjskih institucija. Opći je zaključak da je neophodna temeljita rekonstrukcija cjelog preduzeća, odnosno reinžinjerinng svih poslovnih procesa u GRASu.

ANEKS

KJKP GRAS

adresa	Velika drveta 2
telefon	293-333;293-101

POKAZATELJI POSLOVANJA	
prihodi (u KM)	36.538.136
rashodi (u KM)	61.003.952
dobit u poslovanju (u KM)	
neto dobit (u KM)	
gubitak (u KM)	24.465.816
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	1.437
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	936
poslovna sredstva (u KM)	322.527.238
tekuća sredstva (u KM)	15.185.667
stalna sredstva (u KM)	307.341.571
kapital (u KM)	

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	24.992
rashodi po zaposlenom (u KM)	41.726
dobit po zaposlenom (u KM)	
neto dobit po zaposlenom (u KM)	
gubitak po zaposlenom (u KM)	16.734
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,599
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	0
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	0
marža profita (dobit/prihod)	0
marža profita (neto dobit/prihod)	0
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,41

Javna komunalna preduzeća

(KJKP-a i JKP-a)

broj preduzeća	10
----------------	----

POKAZATELJI POSLOVANJA

prihodi (u KM)	274.074.330
rashodi (u KM)	284.244.523
dobit u poslovanju (u KM)	6.757.979
neto dobit (u KM)	3.603.255
gubitak (u KM)	16.928.172
broj zaposlenih (na temelju sati rada)	3.423
prosječna plaća (na temelju sati rada (u KM)	1.069
poslovna sredstva (u KM)	1.318.369.235
tekuća sredstva (u KM)	113.007.472
stalna sredstva (u KM)	1.205.361.763
kapital (u KM)	894.301.799

IZVEDENI POKAZATELJI

prihodi po zaposlenom (u KM)	80.368
rashodi po zaposlenom (u KM)	83.240
dobit po zaposlenom (u KM)	2.092
neto dobit po zaposlenom (u KM)	1.057
gubitak po zaposlenom (u KM)	4.964
efikasnost poslovanja (prihod/rashod)	0,965
rentabilnost poslovanja (dobit/tekuća sredstva)	0,063
rentabilnost poslovanja (neto dobit/tekuća sredstva)	
rentabilnost kapitala (dobit/kapital)	0,008
rentabilnost kapitala (neto dobit/kapital)	
marža profita (dobit/prihod)	0,026
marža profita (neto dobit/prihod)	
koeficijent obrtaja sredstava (prihod/tekuća sredstva)	2,43

Spisak tabela

Tabela 1. Osnovni finansijski rezultati poslovanja KJKP i JKP u KM.....	5
Tabela 2. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u KM.....	7
Tabela 3. Struktura prihoda KJKP-a i JKP-a u %	8
Tabela 4. Struktura ukupnih rashoda.....	11
Tabela 5. Ukupni rashodi KJKP i JKP-nominalna struktura u KM	11
Tabela 6. Ukupni rashodi JKP – struktura u %	12
Tabela 7. Struktura ostvarenog gubitka.....	13
Tabela 8. Odnos sredstava Budžeta KS i ukupnih prihoda KJKP-a i JKP-a.....	14
Tabela 9. Isplate za investicije po izvorima finansiranja u KM	15
Tabela 10. Ostvarene investicije u KJKP-u i JKP-u u KM	15
Tabela 11. Ukupna poslovna sredstva KJKP i JKP –aktiva u KM.....	16
Tabela 12. KJKP-a i JKP-a na dan 31.12.2016. i 31.12.2017.-struktura poslovnih sredstava u %	17
Tabela 13. Poslovna sredstva KJKP-a i JKP-a –indeksi 2017/2016	18
Tabela 14. Pasiva KJKP-a i JKP-a-izvori sredstava u KM	18
Tabela 15. Pasiva KJKP-a i JKP-a u %	20
Tabela 16. Izvor sredstava KJKP-a i JKP-a - indeksi 2017/2016.	20
Tabela 17. Zaposlenost i plaće KJKP i JKP	21
Tabela 18. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12. 2017.....	22
Tabela 19. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u KJKP i JKP na dan 31.12 2017. u %	22
Tabela 20. Neto plaće sa naknadom po kvalifikacionoj strukturi u 2017.godini	23
Tabela 21. Neto plaće bez naknade i neto plaće sa naknadom (prosjeak) GRAS	23
Tabela 22. Učešće neto plaća i naknada u ukupnim rashodima JKP-a i KJKP-a GRAS	24
Tabela 23. Izvedeni pokazatelji poslovanja KJKP i JKP –na osnovu dobiti i neto dobiti.....	25
Tabela 24. Nivo izvedenih pokazatelja poslovanja preduzeća u odnosu na prosjeak KJKP i JKP	25

Spisak grafova

Graf 1. Finansijski rezultati poslovanja KJKP GRAS	4
Graf 2. Ukupni prihodi KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM).....	5
Graf 3. Ukupni rashodi KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)	6
Graf 4. Dobit u poslovanju KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)	6
Graf 5. Neto dobit po KJKP-a i JKP-a u 2017. (u KM)	6
Graf 6. Gubitak KJKP-a i JKP u 2017. (u KM)	6
Graf 7. Struktura rashoda KJKP GRAS, u KM.....	8
Graf 8. Struktura rashoda KJKP GRAS, u %	9
Graf 9. Struktura troškova energije u %.....	9
Graf 10. Troškovi usluga KJKP GRAS, u KM	10
Graf 11. Struktura troškova usluga KJKP GRAS, u %	10
Graf 12. Struktura ostalih troškova poslovanja KJKP GRAS u %.....	10
Graf 13. Sredstva budžeta po KJKP-a u 2017.....	14
Graf 14. Stuktura ostvarenih investicija KJKP GRAS u 2017. godini u (%)	15
Graf 15. Ukupna imovina KJKP u 2017. u (million)	16
Graf 16. Struktura imovine KJKP GRAS, 31.12.2017.....	17
Graf 17. Učešće građevinskih objekata u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2017. (%).....	17
Graf.18. Struktura izvora sredstava KJKP GRAS, 31.12.2017.	19
Graf 19. Učešće kapitala u ukupnoj imovini KJKP i JKP 31.12.2017.....	19
Graf 20. Broj zaposlenih na temelju sati rada	21
Graf 21. Prosječna plaća KJKP i JKP u odnosu na prosječnu plaću Kantona Sarajevo u 2017.....	21
Graf 22. Indeks prosječnih plaća 2017/2016. u (%).....	22
Graf 23. Kvalifikaciona struktura zaposlenih KJKP-a i JKP-a i GRASa u 2017. U (%)	23
Graf 24. Prihod po zaposlenom KJKP GRAS.....	26
Graf 25. Rashod po zaposlenom KJKP GRAS	26
Graf 26. Efikasnost poslovanja preduzeća prosjeak KJKP i JKP=0,96	26
Graf 27. Koficijent obrtaja sredstava KJKP i JKP=2,43	27

KORIŠTENI IZVORI

KJKP GRAS:

Izvještaj o poslovanju preduzeća u 2017.godini

Bilans uspjeha preduzeća za 01.01- 31.12.2017.godine

Bilans stanja preduzeća na dan 31.12.2017.godine

Godišnji izvještaj o poslovanju preduzeća uz obrazac (Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za 2017. godinu)

Godišnji izvještaj o investicijama za 2017. godinu (Obrazac INV – 01)

Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih uz godišnji obračun za 2017. godinu

Podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih (Broj i kvalifikaciona struktura zaposlenih - VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK)

Neto plata bez naknade i neto plata sa naknadom (prekovremeni rad, noćni rad, rad subotom i nedeljom, rad za vrijeme prznika itd.) po kvalifikacijama VSS, VŠS, SSS, VKV, KV i NK.

Dati komparaciju nivoa plata sa Kolektivnim ugovorom o komunalnim djelatnostima.

Strukturu gubitka u apsolutnom i relativnom iznosu

Prijedlog mjera za unapređenje poslovanja

Zavod za planiranje razvoja Kantona Sarajevo:

Informacija o poslovanju kantonalnih komunalnih i javnih komunalnih preduzeća za 2016. godinu u Kantonu Sarajevu

Federalni zavod za statistiku:

Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po Kantonima, Sarajevo, mart 2017. godine